

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

της

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ Δ. ΤΑΓΚΑ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στην

Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη 2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω πρώτα από όλους τον επιβλέποντα καθηγητή μου κο Οδυσσέα Παυλάτο, για την καθοδήγηση, την πολύτιμη βοήθειά του, το άριστο κλίμα συνεργασίας και την στήριξή του σε όλη την πορεία για την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας.

Ευχαριστώ επίσης τους ανθρώπους που μου παραχώρησαν συνέντευξη και μου αφιέρωσαν τον χρόνο και την εμπειρία τους για να πραγματοποιηθεί η έρευνα η οποία συμπεριλαμβάνεται στην εργασία αυτή.

Τέλος ευχαριστώ από καρδιάς την οικογένειά μου που βρίσκεται πάντα δίπλα μου και με στηρίζει με κάθε δυνατό τρόπο.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Καθώς η τεχνολογία αναπτύσσεται αποτελεί όλο και πιο συχνά απαραίτητο κομμάτι στην καθημερινότητα του ανθρώπου. Το ίδιο συμβαίνει και στην περίπτωση του οικονομικού ελέγχου που ασκείται από τους ορκωτούς ελεγκτές. Η παρούσα εργασία συνεπώς ασχολείται με τον εξωτερικό έλεγχο και την τεχνολογία. Πιο συγκεκριμένα μελετά τον ρόλο του εξωτερικού ελεγκτή στον οικονομικό έλεγχο και επίσης αναζητά τον ρόλο που έχουν τα πληροφοριακά συστήματα σε αυτόν. Τα αποτελέσματα βασίζονται σε συνεντεύξεις με πέντε (5) ορκωτούς ελεγκτές- λογιστές. Αυτοί οι ελεγκτές δραστηριοποιούνται στον χώρο του εξωτερικού ελέγχου στον ιδιωτικό τομέα σε δυο ελεγκτικές εταιρίες. Πιο συγκεκριμένα τους ζητήθηκε να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τον ρόλο τους την ομάδα ελέγχου, να εκφράσουν την γνώμη τους για διαφορα ζητήματα για την αναγκαιότητα των πληροφοριακών συστημάτων και να δώσουν το δικό τους μήνυμα γι αυτά. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν φανερώνουν την αναγκαιότητα των πληροφοριακών συστημάτων.

Λέξεις κλειδιά: ορκωτός ελεγκτής, πληροφοριακά συστήματα, οικονομικός έλεγχος, ελεγκτής πληροφοριακών συστημάτων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες	i
Περίληψη	ii
Περιεχόμενα	iii
Κατάλογος Πινάκων	v
Συντομογραφίες	vi
Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή	1
1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Το ερευνητικό ερέθισμα για την επιλογή θέματος της εργασίας	1
1.3 Ερευνητικό ερώτημα και στόχοι της εργασίας	2
1.4 Δομή της εργασίας	3
Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Επισκόπηση	5
2.1 Εισαγωγή	5
2.2 Έννοια πληροφοριακών συστημάτων	5
2.2.1 Τύποι πληροφοριακών συστημάτων	6
2.3 Έννοια ορκωτών ελεγκτών και ελεγκτών IS	7
2.3.1 Ο ρόλος των ορκωτών ελεγκτών	7
2.3.2 Ο ρόλος των ελεγκτών IS	8
2.4 Τι είναι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα	9
2.4.1 ΔΛΠ 12 Φόρος Εισοδήματος	9
2.4.2 ΔΛΠ 16 Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις	10
2.4.3 ΔΛΠ 36 Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων	10
2.4.4 ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	11
2.4.5 ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση	11
2.4.6 ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση	12
2.5 Έλεγχος και επιχειρηματικό περιβάλλον πληροφοριακών συστημάτων	12
2.6 Έλεγχος των προτύπων ελέγχου σχετικά με την χρήση ειδικών της τεχνολογίας πληροφοριών (IT specialists)	13
2.7 ρόλος του ελεγκτή συστημάτων πληροφοριών (IS) στον οικονομικό έλεγχο	15

2.8 Ανακεφαλαίωση	17
Κεφάλαιο 3: Εμπειρική έρευνα	21
3.1 Εισαγωγή	21
3.2 Ερευνητική μέθοδος	21
3.3 Μεθοδολογία έρευνας	22
3.4 Δείγμα- συμμετέχοντες	22
3.5 Παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας	24
3.5.1 Ελεγκτής και ομάδα ελέγχου	24
3.5.2 Ο ρόλος των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων	25
3.5.3 ΔΠΕ και ελεγκτική προσπάθεια	27
3.5.4 Έλεγχος πληροφοριακών συστημάτων και ανεπάρκεια	29
3.5.5 Απόψεις για το ΔΠΕ 315 και την πληροφορική	30
3.5.6 IT-Audit και οικονομικός έλεγχος	31
3.5.7 Μήνυμα για τον ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων στον οικονομικό έλεγχο	32
3.6 Ανακεφαλαίωση	34
Κεφάλαιο 4: Συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντική έρευνα	35
4.1 Εισαγωγή	35
4.2 Συμπεράσματα από την έρευνα	35
4.2.1 Χρήση των πληροφοριακών συστημάτων	35
4.2.2 Η γνώμη των ορκωτών λογιστών για τα πληροφοριακά συστήματα	38
4.3 Περιορισμοί της έρευνας	39
4.4 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	39
4.5 Ανακεφαλαίωση	40
Βιβλιογραφία	41
Παράρτημα	45
I Πλάνο ερωτήσεων	45
II Συνεντεύξεις	46

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Στοιχεία συμμετοχόντων στις συνεντεύξεις

Πίνακας 2: Γράφημα επαγγελματικής εμπειρίας ερωτηθέντων

Πίνακας 3: ΔΠΕ σημαντικά για την ελεγκτική προσπάθεια

Πίνακας 4: Γράφημα απαντήσεων για τα ΔΠΕ

Πίνακας 5: Παράδειγμα ερωτηθέντος (Ε)

Πίνακας 6: Βαθμίδες ορκωτών λογιστών

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΔΠΕ: Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου

ΔΛΠ: Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

IS: Information Systems

IT: Information Technology

ISA: International Standarts on Auditing

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

1.1 Εισαγωγή

Ο στόχος του ορκωτού ελεγκτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (ISA) και του ISA 200, είναι να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ότι οι οικονομικές καταστάσεις μιας ελεγχόμενης οντότητας δεν περιέχουν ουσιώδεις ανακρίβειες. Το ISA 315 απαιτεί από τον ελεγκτή να κατανοήσει τα συστήματα πληροφορικής και τους ελέγχους. Ωστόσο ο ελεγκτής δεν χρειάζεται να είναι απόλυτα αυτοδύναμος. Το ISA 220 επιτρέπει στον ελεγκτή να περιλαμβάνει τους ελεγκτές συστημάτων πληροφορικής με εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη στον έλεγχο ως μέλη της ομάδας αφοσίωσης, ενώ το ISA 620 επιτρέπει στον ελεγκτή να συμβουλευτεί έναν εμπειρογνώμονα πληροφορικής για τεχνικές συμβουλές. Ωστόσο το περιβάλλον της πληροφορικής (IT) είναι ολοένα και πιο περίπλοκο και δυναμικό. Ο ελεγκτής μπορεί να δυσκολεύεται να κατανοήσει τα πληροφοριακά συστήματα χωρίς την υποστήριξη των ελεγκτών IS (Information Systems) και τα πρότυπα ελέγχου παρέχουν μόνο ασαφή καθοδήγηση. Ο ελεγκτής μπορεί να είναι απρόθυμος να χρησιμοποιήσει το έργο των ελεγκτών IS λόγω των περιορισμένων διαθέσιμων πόρων για την πραγματοποίηση του ελέγχου. Η βασική ένταση είναι επομένως μεταξύ της ανάγκης συλλογής επαρκών αποδεικτικών στοιχείων που υποστηρίζουν τη γνωμοδότηση ελέγχου και την ανάγκη παροχής αποτελεσματικών ελέγχων. Ο ελεγκτής χρειάζεται μια σαφή κατανόηση του ρόλου του ελεγκτή IS για την εξισορρόπηση αυτής της έντασης. Σκοπός της εργασίας είναι να εξετάσουμε ποιός είναι ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή στην διεξαγωγή ενός εξωτερικού ελέγχου στις οικονομικές καταστάσεις μίας εταιρίας. Επίσης θα ασχοληθούμε με τα εργαλεία (τεχνολογικά μέσα) τα οποία χρησιμοποιεί για την πραγματοποίηση του ελέγχου και τον ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων σε αυτόν.

1.2 Το ερευνητικό ερέθισμα για την επιλογή το θέματος της εργασίας

Η τεχνολογία πλέον θεωρείται αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητά μας. Ένα κομμάτι της τεχνολογίας είναι τα διάφορα προγράμματα που “τρέχουν” οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Πιο συγκεκριμένα τα πληροφοριακά συστήματα έχουν προσαρμοστεί και εδραιωθεί με σκοπό την χρήση τους για τους εξωτερικούς ελέγχους με στόχο την διευκόλυνση των ορκωτών λογιστών.

Η αναμφισβήτητη εξέλιξη και εξάπλωση της τεχνολογίας μας οδηγεί στην εξής απορία: ποιον ρόλο έχει η τεχνολογία στον εξωτερικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και με ποιον τρόπο συμβάλλει στην διεξαγωγή του; Πιο συγκεκριμένα ο ερευνητής αναζητά να μάθει για τον ρόλο του ελεγκτή στον εξωτερικό έλεγχο αλλά και να διαπιστώσει τις επιπτώσεις που έχει η τεχνολογική πρόοδος (θετικές ή αρνητικές) στον εξωτερικό έλεγχο και στην εξέλιξη των μεθόδων και εργαλείων που χρησιμοποιεί ο ορκωτός ελεγκτής.

1.3 Ερευνητικό ερώτημα και στόχοι της εργασίας

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τον εξωτερικό έλεγχο και τον ρόλο του ελεγκτή σε συνδυασμό με τα πληροφοριακά συστήματα στον οικονομικό έλεγχο που ασκεί σε μεγάλη, μεσαία ή μικρή οντότητα. Προσπαθούμε να απαντήσουμε για ποίο λόγο τα πληροφοριακά συστήματα έχουν σημαντικό ρόλο στην καθημερινότητα ενός ορκωτού ελεγκτή, είναι τόσο χρήσιμα και απαραίτητα όσο πιστεύουν η είναι αλλο ένα αποτέλεσμα της τεχνολογικής προόδου το οποίο δεν έχει τόσο σημαντικό ρόλο όσο θέλουμε να πιστεύουμε.

Πιο συγκεκριμένα ερευνούμε ποίος είναι ο ρόλος του ελεγκτή στον οικονομικό έλεγχο καθώς και τα ‘εργαλεία’ που χρησιμοποιεί. Δηλαδή κατά πόσο είναι χρήσιμα τα πληροφοριακά συστήματα στον έλεγχο που διενεργεί. Το ερευνητικό πρόβλημα ασχολείται με τους εξωτερικούς ελεγκτές και τον ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων (Information systems) στους εξωτερικούς ελέγχους. Καλούμαστε να ερευνήσουμε και να απαντήσουμε:

Ερευνητικό ερώτημα 1: Ποια είναι η γνώμη τους για την χρήση των πληροφοριακών συστημάτων

Ερευνητικό ερώτημα 2: Γιατί χρησιμοποιούν τα πληροφοριακά συστήματα.

Τα ερευνητικά ερωτήματα απαντήθηκαν μέσω συνεντεύξεων με πέντε ορκωτούς ελεγκτές, σε δύο οντότητες ιδιωτικών ελεγκτών. Αυτές οι συνεντεύξεις αναλύθηκαν για να προσδιορίσουν την έγκυρη και κοινή αντίληψη των ελεγκτών σχετικά με τον ρόλο του ελεγκτή και τη σχέση των πληροφοριακών συστημάτων.

Πιο αναλυτικά, μέσω των συνεντεύξεων θα διερευνηθεί, ο ρόλος ενός ορκωτού ελεγκτή στην ομάδα ελέγχου και τα αντικείμενα τα οποία μελετά. Επίσης θα μελετηθούν οι απόψεις των ελεγκτών σχετικά με τα πληροφοριακά συστήματα και τον ρόλο τους στην διεξαγωγή του ελέγχου, καθώς επίσης θα αναλυθεί η άποψή τους σχετικά με τυχόν αδυναμίες που μπορεί να έχουν διαπιστώσει στην τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού τους σχετικά με τα πληροφοριακά συστήματα.

Τέλος θα ζητηθεί από τα στελέχη των ελεγκτικών οντοτήτων, να εκφράσουν την γνώμη τους σχετικά με το κύριο μήνυμα που θα έδιναν για τον ρόλο του ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου.

1.4 Δομή της εργασίας

Η εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια

Στο πρώτο κεφάλαιο παρατίθεται ο σκοπός της παρούσας εργασίας, οι στόχοι της, το ερέθισμα για την εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας, όπως επίσης και η δομή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφέρονται αναλυτικά έννοιες οι οποίες έχουν άμεση σχέση με την εργασία όπως τα πληροφοριακά συστήματα, ο ρόλος του ελεγκτή συστημάτων πληροφοριών στον οικονομικό έλεγχο καθώς και τα ΔΠΕ.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η εμπειρική έρευνα. Συγκεκριμένα περιέχει την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την έρευνα καθώς και τα αποτελέσματα που προέκυψαν από αυτή.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα απο την έρευνα που πραγματοποιήθηκε.

Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική επισκόπηση

2.1 Εισαγωγή

Ο σκοπός της συγκεκριμένης ενότητας είναι η συγκέντρωση μίας ολοκληρωμένης παρουσίασης της διεθνούς βιβλιογραφίας, αναφορικά με τις έννοιες που σχετίζονται με το ερευνητικό θέμα της εργασίας και η παρουσίαση του θεωρητικού πλαισίου, στο οποίο θα στηριχθεί η εργασία. Πιο συγκεκριμένα στην ενότητα 2.2 αναλύεται η έννοια των πληροφοριακών συστημάτων και ποιοι τύποι υπάρχουν, ενώ στην ενότητα 2.3 αναφέρεται ποιός είναι ο ρόλος του εξωτερικού ελεγκτή στον εξωτερικό έλεγχο. Στην συνέχεια περιγράφεται στην ενότητα 2.4 τι είναι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και αναφέρονται συνοπτικά κάποια από αυτά που θα μας απασχολήσουν στην έρευνα τα οποία είναι σημαντικά καθώς κρύβουν πιθανούς κινδύνους και απάτες. Έπειτα στην ενότητα 2.5 αναλύεται η σχέση ελέγχου και επιχειρηματικού περιβάλλοντος πληροφοριακών συστημάτων. Παρακάτω στην ενότητα 2.6 γίνεται μία αναφορά στον έλεγχο των προτύπων ελέγχου σχετικά με την χρήση ειδικών της τεχνολογίας πληροφοριών (IT specialists). Και κλείνουμε με μία ανάλυση σχετικά με τον ρόλο του ελεγκτή συστημάτων πληροφοριών (IS) στον οικονομικό έλεγχο.

2.2 Έννοια πληροφοριακών συστημάτων

Σύμφωνα με τους K. C. Laudon και J. P. Laudon στην 10^η έκδοση του βιβλίου τους «Management Information Systems»:

«Ένα πληροφοριακό σύστημα μπορεί να ορισθεί ως ένα σύνολο αλληλοσυσχετισμένων συνιστωσών που συλλέγουν, (ή ανακαλούν), επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και διανέμουν πληροφορίες για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων, του συντονισμού και του ελέγχου σε έναν οργανισμό».

Η κάθε επιχείρηση έχει ως βασικό σκοπό της να παραμείνει ανταγωνιστική ανάμεσα στις υπόλοιπες οντότητες, έτσι πρέπει να διαχειριστεί έναν μεγάλο όγκο επιχειρηματικών δεδομένων (Γκινόγλου, Ταχυνάκης, Πρωτόγερος 2004). Η

διαχείριση αυτών των δεδομένων γίνεται απο το πληροφοριακό της σύστημα και χωρίζεται σε τρία στάδια:

- Την εισροή των δεδομένων στο σύστημα
- Την επεξεργασία των δεδομενων
- Και την εκροή των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας με την μορφη χρήσιμων πληροφοριών στους διάφορους χρήστες.

Τα πληροφοριακά συστήματα (information systems) εξαρτώνται από την πληροφοριακή τεχνολογία (information technology). Δηλαδή οι βασικές τους λειτουργίες είναι ένας συνδιασμός των ηλεκτρονικών υπολογιστών και των προγραμμάτων. Οι πληροφορίες οι οποίες δίνουν στο τέλος της επεξεργασίας των δεδομένων είναι χρήσιμες τόσο στους εσωτερικούς χρήστες της επιχειρησης όσο και στους εξωτερικούς χρήστες για παράδειγμα τους εξωτερικούς ορκωτούς λογιστές – ελεγκτές.

Σύμφωνα με τους Νεγκάκη Χ και Ταχυνάκη Π (2017) στο βιβλίο τους « Ελεγκτική Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρία και Εφαρμογές»:

«Στην σύγχρονη παγκόσμια οικονομική πραγματικότητα, η διοίκηση της κάθε επιχείρησης λειτουργώντας σε ένα κατεξοχήν ανταγωνιστικό περιβάλλον, χρησιμοποιεί πληροφοριακά συστήματα ως ένα εργαλείο στρατηγικής σημασίας για την επίτευξη της επιχειρησιακής της πολιτικής, δίνοντας ολοένα και μεγαλύτερη βαρύτητα στην ορθότερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία τους.

Τα πληροφοριακά συστήματα συνδέονται άρρηκτα με την εύρυθμη λειτουργία της κάθε εταιρίας, αφού μέσα σε μια διττή σχέση επηρεάζουν τον περιβάλλον της, αλλά και επηρεάζονται από αυτό, με αποτέλεσμα η ύπαρξη και η λειτουργία ενός συστήματος ελέγχου τους να καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό».

2.2.1. Τύποι πληροφοριακών συστημάτων.

Αναφέρονται συνοπτικά οι τύποι των πληροφοριακών συστημάτων (Γκινιόγλου, Ταχυνάκης, Πρωτόγερος 2004):

Σύστημα επεξεργασίας συναλλαγών (Transaction processing systems – TPS).

Ο στόχος τους είναι να επεξεργαστούν συναλλαγές προκειμένου να ενημερωθούν τα αρχεία και να παραχθούν οι εκθέσεις.

Συστήματα στήριξης αποφάσεων (Decision Support Systems –DSS). Ο στόχος τους είναι να υποστηρίξουν τις διευθυντικές αποφάσεις.

Εμπειρογνώμονα συστήματα (Expert Systems). Αυτά τα συστήματα ενσωματώνουν την πείρα στον οικονομικό τομέα, προκειμένου να βοηθήσουν οι διευθυντές στην διαγνωση ή στην επίλυση των προβλημάτων.

Συστήματα παροχής αναφορών (Information Reporting Systems). Ο στόχος τους είναι να παρέχουν στους διευθυντές της επιχείρησης εκθέσεις και αναφορές που προκύπτουν από την επεξεργασία των συναλλαγών. Για να λειτουργήσουν, επικοινωνούν με τα Συστήματα Επεξεργασίας Συναλλαγών.

Συστήματα προγραμματισμού επιχειρησιακών πόρων (Enterprise Resource Planning- ERP). Είναι συστήματα που στοχεύουν στον προγραμματισμό και την υλοποίηση σχεδίων για την επίτευξη υψηλού βαθμού ολοκλήρωσης και ενοποίησης των διαδικασιών του οργανισμού και την αξιόπιστη συντήρηση κοινών βάσεων δεδομένων.

2.3 Έννοια ορκωτών ελεγκτών και ελεγκτών IS.

2.3.1 Ο ρόλος των ορκωτών ελεγκτών

Ο ρόλος του εξωτερικού ελεγκτή είναι ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων. Μετά από την μελέτη τους τις αξιολογεί για να διαπιστώσει κατά πόσο οι πληροφορίες που τους παρέχουν οι μέτοχοι (καθώς και στους επενδυτές) είναι έγκυρες και αξιόπιστες ενώ παράλληλα οι λογιστικές αρχές που χρησιμοποιήθηκαν είναι αποδεκτές και κατάλληλες. Ο κύριος στόχος των εξωτερικών ελεγκτών είναι μέσω της έκθεσής τους, να εκφράσουν την γνώμη τους για αν και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις της ελεγχόμενης οικονομικής οντότητας συνάδουν με τα

λογιστικά πρότυπα. Τέλος ο ορκωτός ελεγκτής – λογιστής καλείται να γνωστοποιήσει την έκθεσή σου στο διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας, η οποία τα μελετά και εφόσον χρειάζεται εκδίδει οδηγίες και αποφάσεις συμμόρφωσης και βελτιώσεις (Νεγκάκης και Ταχυνάκης, 2017).

2.3.2 Ο ρόλος των ελεγκτών IS

Οι ελεγκτές πληροφοριακής τεχνολογίας (IS Auditors) διασφαλίζουν την διακυβέρνηση της πληροφορικής τεχνολογίας αξιολογούν του κινδύνους και υλοποιούν ή παρακολουθούν τους ελέγχους σε σχέση με τους κινδύνους αυτούς. Το επίπεδο γνώσεων και οι ρόλοι τους εξαρτώνται από την θέση τους εντός ή εκτός της επιχείρησης και οι ίδιοι μπορούν να εργαστούν είτε ως εσωτερικοί είτε ως εξωτερικοί ελεγκτές. Βασική αρμοδιότητα των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων είναι να παρέχουν διασφάλιση σε οτιδήποτε αφορά τα πληροφοριακά συστήματα και πιο συγκεκριμένα να (Hunton, Bryant, Bagranoff, 2005):

- A) Αξιολογούν ελέγχους που γίνονται σε συγκεκριμένες εφαρμογές, όπως e-business, ERP συστήματα, ή άλλο λογισμικό
- B) Παρέχουν διασφάλιση σχετικά με συγκεκριμένες διεργασίες
- Γ) Παρέχουν διασφάλιση σε τρίτους
- Δ) Πραγματοποιούν ελέγχους διείσδυσης, αποκτώντας πρόσβαση σε πληροφοριακούς πόρους ώστε να ανακαλύπτουν αδυναμίες που σχετίζονται με την ασφάλεια
- Ε) Υποστηρίζουν χρηματοοικονομικούς ελέγχους, αξιολογώντας κινδύνους που μπορεί να επηρεάζουν την αξιοπιστία των συστημάτων χρηματοοικονομικών αναφορών
- Στ) Συμβάλλουν στην διερεύνηση της απάτης βασισμένη στην πληροφοριακή τεχνολογία

2.4 Τι είναι τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Μερικά από τα ΔΛΠ θεωρούνται πως έχουν σημαντικό ρόλο κυρίως στην πραγματοποίηση του εξωτερικού ελέγχου στον οποίο υποβάλλεται μία επιχείρηση. Αυτό συμβαίνει καθώς οι συγκεκριμένες κατηγορίες που αναφέρουν τα πρότυπα έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να κρύβουν κινδύνους, απάτες και λάθη. Συνεπώς χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή και μελέτη. Στις παρακάτω ενότητες παρουσιάζεται συνοπτικά ποίος είναι ο κύριος σκοπός των συγκεκριμένων ΔΛΠ.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα δημιουργήθηκαν από την ανάγκη ύπαρξης ενιαίων αρχών και κανόνων που θα καθορίζουν τη λειτουργία κάθε επιχείρησης του κόσμου σε ό,τι αφορά τις οικονομικές της καταστάσεις και την πληροφόρηση που προσφέρεται σε τρίτους (Νεγκάκης, 2015). Πρόκειται για ένα νέο σύνολο λογιστικών κανόνων που είναι αναγνωρισμένο σε διεθνές επίπεδο και παρουσιάζει μια νέα λογιστική φιλοσοφία σχετικά με την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και την απεικόνισή τους στις λογιστικές καταστάσεις, εξασφαλίζοντας ομοιογένεια και συγκρισιμότητα για το σύνολο των επιχειρήσεων στον κόσμο. Τα ΔΛΠ είναι απαραίτητα για την σωστή λειτουργία μίας επιχείρησης και για τον εσωτερικό έλεγχο.

2.4.1 ΔΛΠ 12 Φόρος Εισοδήματος

Σκοπός αυτού του Προτύπου είναι να καθορίσει τον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος (Νεγκάκης, 2015). Το θέμα στη λογιστική των φόρων εισοδήματος είναι το πώς θα πρέπει να λογιστικοποιηθούν οι τρέχουσες και μελλοντικές φορολογικές συνέπειες από:

α)τη μελλοντική ανάκτηση (τον μελλοντικό διακανονισμό) της λογιστικής αξίας περιουσιακών στοιχείων (υποχρεώσεων) που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό μιας οικονομικής οντότητας και

β)συναλλαγές και άλλα γεγονότα της τρέχουσας περιόδου που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις μιας οικονομική οντότητας.

2.4.2 ΔΛΠ 16 Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις.

Το συγκεκριμένο Πρότυπο αναφέρεται στον λογιστικό χειρισμό για τις ενσώματες ακινήτοποιήσεις ώστε οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να διακρίνουν τις σχετικές με την επένδυση σε ενσώματες ακινήτοποιήσεις πληροφορίες της οντότητας και τις μεταβολές αυτής της επένδυσης (Νεγκάκης, 2015). Σημαντικά κομμάτια στη λογιστική των ενσώματων ακινήτοποιήσεων αποτελούν η αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων, ο προσδιορισμός της λογιστικής αξίας τους, οι δαπάνες αποσβέσεων και οι ζημίες απομείωσης που πρέπει να αναγνωριστούν σε σχέση με τα στοιχεία αυτά.

Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις είναι τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που:
(α)κατέχονται για χρήση στην παραγωγή ή παροχή αγαθών ή υπηρεσιών,για εκμίσθωση σε άλλους ή για διοικητικούς σκοπούς
και
(β)αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για περισσότερο από μία λογιστική περίοδο.

2.4.3 ΔΛΠ 36 Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων.

Το ΔΛΠ 36 αφορά τον λογιστικό χειρισμό, την παρουσίαση στις οικονομικές καταστάσεις και τις γνωστοποιήσεις που σχετίζονται με τις απομειώσεις (Νεγκάκης, 2015). Βασικός στόχος του είναι να καθορίσει τις διαδικασίες που πρέπει να κάνει η εταιρία έτσι ώστε να εξασφαλίσει,οτι τα περιουσιακά της στοιχεία εμφανίζονται σε αξία όχι μεγαλύτερης απο το ανακτήσιμο ποσό. Σε περίπτωση που συμβαίνει κάτι τέτοιο στην εταιρία τότε το περιουσιακό στοιχείο χαρακτηρίζεται ως απομειωμένης αξίας και το Πρότυπο απαιτεί η οντότητα να αναγνωρίζει ζημία απομείωσης. Επίσης καθορίζει πότε μία οντότητα πρέπει να αναστρέφει τη ζημία απομείωσης.

2.4.4 ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Το παρών Πρότυπο ασχολείται με τον καθορισμό της λογιστικής αντιμετώπισης των άυλων περιουσιακών στοιχείων (Νεγκάκης, 2015). Αναφέρει τους όρους και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να αναγνωριστή ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο ενώ ταυτόχρονα αναλύει τις μεθόδους αποτίμησης και απόσβεσής του. Τέλος αναφέρει τον λογιστικό χειρισμό της απόσυρσης του και διάθεσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου και καταγράφονται αναλυτικά οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από την οικονομική οντότητα.

2.4.5 ΔΛΠ 32 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση.

Σκοπός του παρόντος Προτύπου είναι να καθιερώσει αρχές για την παρουσίαση των χρηματοοικονομικών μέσων ως υποχρεώσεις ή ίδια κεφάλαια και για τον συμψηφισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων (Νεγκάκης, 2015). Ισχύει για την κατάταξη των χρηματοοικονομικών μέσων από την προοπτική του εκδότη, ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και συμμετοχικούς τίτλους και την κατάταξη των σχετικών τόκων, μερισμάτων, ζημιών και κερδών και τις συνθήκες υπό τις οποίες τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πρέπει να συμψηφίζονται.

2.4.6 ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση.

Το ΔΛΠ 39 ασχολείται με τις λογιστικές αρχές που καθορίζουν την αναγνώριση και την αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων,

χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς και ορισμένων συμβολαίων της αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων (Νεγκάκης, 2015). Σκοπός του ΔΛΠ 39, σε συνδυασμό με το 32, είναι να αναδείξει τη σημασία και την επίδραση των χρηματοοικονομικών μέσων στην οικονομική θέση, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές μιας επιχείρησης.

2.5 Έλεγχος και επιχειρηματικό περιβάλλον πληροφοριακών συστημάτων

Ο ελεγκτής για να εκφράσει την ελεγκτική του γνώμη είναι απαραίτητο να κατανοεί πλήρως τις πληροφορίες που αντλεί από κάθε επιχείρηση. Γενικά, οι ελεγκτές έχουν μια λογική κατανόηση των τεχνολογιών που υπάρχουν στην ελεγχόμενη οντότητα (Hinson, 2007), και αυτές οι τεχνολογίες είναι όλο και πιο πολύπλοκες (Curtis et al., 2009; Dowling and Leech, 2014). Για αυτό τον λόγο είναι σημαντικό ο ελεγκτής να κατανοεί τα συστήματα πληροφοριών και τους ελέγχους της εκάστοτε ελεγχόμενης οντότητας όπως αυτο απαιτείται από το ΔΠΕ 315 (Εντοπισμός και εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος μέσω κατανόησης της οντότητας και του περιβάλλοντός της. Μέσα από το ΔΠΕ 315 ο ελεγκτής κατανοεί το πληροφοριακό σύστημα της ελεγχόμενης οικονομικής μονάδας και τον βοηθάει να αξιολογήσει (Λουμιώτης και Τζίφας, 2018):

- A) Τις σημαντικές κατηγορίες συναλλαγών
- B) Τις διαδικασίες για τον τρόπο με τον οποίο καταχωρούνται, επεξεργάζονται, μεταφέρονται και αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις οι συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν
- Γ) Τους ειδικούς λογαριασμούς που μπορεί να υπάρχουν
- Δ) Την διαδικασία την οποία ακολουθεί η επιχείρηση για να καταρτίσει τις οικονομικές της καταστάσεις
- E) Τέλος τις δικλίδες που έχουν οι λογιστικές εγγραφές που χρησιμοποιούνται για την καταγραφή μη επαναλαμβανόμενων και ασύνηθων συναλλαγών

Οι επιχειρήσεις βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα συστήματα πληροφοριών ως μέρος της επιχειρησιακής τους στρατηγικής και επιχειρήσεων (Kinney, 2005) και γι αυτό τον λόγο αλλάζουν συνεχώς και υιοθετούν νέες επιχειρηματικές τεχνολογίες και πρακτικές. Σε περίπτωση ουσιαστικών αλλαγών σε σύνθετα πληροφοριακά συστήματα, ο ελεγκτής πρέπει να κατανοήσει τις νέες τεχνολογίες και πρακτικές. Λόγο της πολυπλοκότητας που ορισμένες φορές χαρακτηρίζουν τις νέες τεχνολογίες, ο ελεγκτής χρειάζεται να κατέχει εξειδικευμένες γνώσεις ή να απευθυνθεί σε κάποιον τρίτο. Ακόμη οι ελεγκτές θα πρέπει να γνωρίζει τους κινδύνους που απορρέουν από την υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών. Για παράδειγμα, ο ελεγκτής πρέπει να κατανοήσει τις συνέπειες της εφαρμογής νέων και αναβαθμισμένων IS (Vilsanović and Serban, 2010), μετατρέποντας σε ολοκληρωμένες επιχειρήσεις μέσω διαδικτύου (Kotb and Roberts, 2011) και υιοθέτηση του cloud computing (Alali and Chia-Lun, 2012). Ο ελεγκτής πρέπει επίσης να κατανοήσει τα αναδυόμενα θέματα ασφάλειας των πληροφοριών (Steinbart et al., 2016) και την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, που απορρέει από την αυξημένη ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών σε επιχειρηματικά μοντέλα (Joe et al., 2015). Αυτές οι καινοτομίες αυξάνουν την πολυπλοκότητα της απόκτησης και αξιολόγησης των στοιχείων που απαιτούνται για την αξιολόγηση των ελέγχων IS (Janvrin et al., 2009). Κατά συνέπεια, ο ελεγκτής μπορεί να έχει μεγαλύτερη ανάγκη για εξειδικευμένη υποστήριξη.

2.6 Έλεγχος των προτύπων ελέγχου σχετικά με την χρήση ειδικών της τεχνολογίας πληροφοριών (IT specialists).

Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISA) προβλέπουν ότι οι ελεγκτές δεν μπορούν να είναι ειδικοί σε όλους τους τομείς, γι αυτό τον λόγο τους επιτρέπει να διαθέτουν βοήθεια όταν κριθεί απαραίτητο.

Το ΔΠΕ 220 (Δικλίδες ποιότητας για τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων) επιτρέπει στον ελεγκτή να συμπεριλαμβάνει άλλους με εξειδικευμένη εμπειρία σε τομείς όπως ο έλεγχος πληροφορικής για τη συλλογή και ερμηνεία αποδεικτικών στοιχείων ως μέλη της ομάδας αφοσίωσης (IAASB, 2009b). Ο ελεγκτής επίσης έχει

την δυνατότητα να προσλάβει έναν εμπειρογνώμονα σε έναν τομέα διαφορετικό από τον έλεγχο για να βοηθήσει με τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων υπό την καθοδήγησή τους. Δεδομένου ότι αυτοί οι εμπειρογνώμονες δεν διαθέτουν εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα του ελέγχου, λειτουργούν ως εμπειρογνώμονας του ελεγκτή βάσει του ISA 620 (IAASB, 2009d) και όχι ως μέλος της ομάδας αφοσίωσης βάσει του ISA 220 (IAASB, 2009b). Για παράδειγμα, ένας εμπειρογνώμονας του εν λόγω ελεγκτή μπορεί να είναι ειδικός αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων (Griffith et al., 2015). Στην περίπτωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος πληροφορικής, ένας εμπειρογνώμονας πληροφορικής μπορεί να αναθεωρήσει ένα συγκεκριμένο λογισμικό ή τεχνολογία υποδομής για να αντιμετωπίσει μια συγκεκριμένη ανάγκη που έχει εντοπιστεί από τον ελεγκτή. Ο εξειδικευμένος στα πληροφοριακά συστήματα είναι συνήθως μέλος της εταιρίας που να αναλαμβάνει τον έλεγχο και βοηθάει στην αξιολόγηση των πληροφοριακών συστημάτων της εταιρίας και ελέγχει αν είναι ασφαλή και οι πληροφορίες που παρέχουν είναι αντικειμενικές.

Ωστόσο κανένα από τα ΔΠΕ 220 και ΔΠΕ 620 δεν εξετάζουν ρητά το περιβάλλον των πληροφοριακών συστημάτων του οργανισμού (International Standards Board, 2009b, International Auditing and Assurance Standards Board, 2009d). Η πιο συγκεκριμένη αναφορά στο πρότυπα ελέγχου γίνεται στο ΔΠΕ 315 που καθοδηγεί τον ελεγκτή να κατανοήσει τα πληροφοριακά συστήματα και να αντλήσει τις πληροφορίες όπως αναφέρετε και παραπάνω (IAASB, 2009c). Το ΔΠΕ 315 εφιστά την προσοχή του ελεγκτή στις επιχειρηματικές διαδικασίες, τις βασικές λειτουργίες και τους ελέγχους που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Εκφράζοντας κριτική, αυτή η οδηγία αφορά μόνο τομείς που επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις, αλλά δεν καθιστά υποχρεωτική την εμπλοκή των ελεγκτών. Η απαίτηση είναι ότι ο ελεγκτής οφείλει να κατανοεί το πληροφοριακό σύστημα που υπάρχει. Συνεπώς, η συμπερίληψη του ρόλου του ελεγκτή IS στην ομάδα αφοσίωσης εξαρτάται από την εκτίμηση του ορκωτού ελεγκτή σχετικά με το εάν ο ίδιος χρειάζεται υποστήριξη από τον ελεγκτή IS για να λάβει αυτή την κατανόηση.

2.7 Ο ρόλος του ελεγκτή συστημάτων πληροφοριών (IS) στον οικονομικό έλεγχο

Ο ελεγκτής μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του ISA 315 (IAASB, 2009c) με διάφορους τρόπους. Μια επιλογή είναι μέσω του ελέγχου IS, η οποία είναι "η διαδικασία συλλογής και αξιολόγησης αποδεικτικών στοιχείων για να διαπιστωθεί εάν ένα σύστημα πληροφορικής διασφαλίζει περιουσιακά στοιχεία, διατηρεί την ακεραιότητα των δεδομένων, επιτρέπει αποτελεσματικά την επίτευξη των οργανωτικών στόχων και χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους" (Weber, 1999, σ. 10).

Ο λογιστικός έλεγχος των Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών παρέχει ανατροφοδότηση και διαβεβαιώσεις σχετικά με τους παραδοσιακούς στόχους πιστοποίησης της διασφάλισης περιουσιακών στοιχείων και της ακεραιότητας των δεδομένων (Weber, 1999). Υπάρχουν τρία σημαντικά στάδια στη διαδικασία ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων. Πρώτον, ο λογιστικός έλεγχος IS συμβάλλει στην εκτίμηση κινδύνου ως μέρος του αρχικού προγραμματισμού του ελέγχου. Ο προγραμματισμός του ελέγχου απαιτεί από τον ελεγκτή να εκτιμήσει κατά πόσον θα βασιστεί στους ελέγχους που έχουν τεθεί και, εάν σχεδιάζει να βασιστεί σε ελέγχους, να αρχίσει μια αρχική εκτίμηση του κατά πόσο οι έλεγχοι που διεξάγονται υποστηρίζουν τους ελέγχους ελέγχου (Bagranoff and Vendirzyk, 2000). Δεύτερον, εάν τα συστήματα είναι αποτελεσματικά, μια γενική ανασκόπηση ελέγχου υπολογιστή καθορίζει εάν αυτά τα στοιχεία ελέγχου λειτουργούν πραγματικά. Αυτή η ανασκόπηση εξετάζει το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται, συντηρούνται και λειτουργούν προγράμματα βασισμένα σε υπολογιστή (Bagranoff and Vendirzyk, 2000, Curtis et al., 2009). Τρίτον, ο έλεγχος IS μπορεί να εξετάσει τους ελέγχους εφαρμογής για να επιβεβαιώσει ότι είναι αποτελεσματικοί (Bagranoff and Vendirzyk, 2000; Curtis et al., 2009).

Ένα από τα τρία μέρη μπορεί να αξιολογήσει την ταυτότητα του ελεγχόμενου φορέα. Πρώτον, ο οικονομικός ελεγκτής μπορεί να διενεργήσει ο ίδιος τις ελεγκτικές εργασίες του πληροφορικού συστήματος (Curtis et al., 2009). Αυτός ο ελεγκτής είναι εμπειρογνώμονας στον οικονομικό έλεγχο, αλλά συνήθως δεν έχει εξειδικευμένη κατάρτιση σε εργασίες ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων και αντ 'αυτού

ακολουθεί τα βήματα που καθορίζονται σε ένα προκαθορισμένο πρόγραμμα ελέγχου για την ολοκλήρωση αυτού του έργου. Σε αυτή την περίπτωση, ο ελεγκτής δεν αντιλαμβάνεται ότι η εξειδικευμένη υποστήριξη είναι απαραίτητη για την επίτευξη κατανόησης του IS. Αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, σε μια οντότητα με χαμηλή ή μεσαία τεχνολογία πληροφορικής (Singleton, 2010).

Δεύτερον, ένας ελεγκτής IS μπορεί να εκτελεί λογιστικό έλεγχο ως μέλος της ομάδας αφοσίωσης που έχει εξειδικευμένη ελεγκτική εμπειρία (Brazel and Agoglia, 2007) σύμφωνα με το ISA 220 (IAASB, 2009b). Ο ελεγκτής IS λειτουργεί σύμφωνα με μια σειρά διαδικασιών ελέγχου που προσαρμόζονται για τη δέσμευση. Για παράδειγμα, ένας ελεγκτής IS μπορεί να αξιολογήσει τον κίνδυνο ελέγχου και να συμβουλεύσει τον ελεγκτή για τα πορίσματά του.

Τρίτον, ένας εξειδικευμένος σε θέματα πληροφορικής μπορεί να υποστηρίξει τον οικονομικό έλεγχο μέσω της εμπειρίας του σε ένα συγκεκριμένο σύνολο τεχνολογιών (Kanellou and Spathis, 2011). Οι expert στον τομέα της πληροφορικής διαθέτουν τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, αλλά δεν είναι ειδικοί στον τομέα του ελέγχου. Ένας εμπειρογνώμονας πληροφορικής που παρέχει τέτοια υποστήριξη λειτουργεί ως εμπειρογνώμονας του ελεγκτή, όπως αναφέρεται στο ISA 620 (IAASB, 2009d) και όχι ως μέλος της ομάδας αφοσίωσης με εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη στον έλεγχο βάσει του ISA 220 (IAASB, 2009b). Για παράδειγμα, ένας expert πληροφορικής μπορεί να αναθεωρήσει συγκεκριμένη τεχνολογία υποδομής για να αντιμετωπίσει τις ανάγκες του ελεγκτή.

Ο ελεγκτής αποφασίζει να προσλάβει ελεγκτές IS σε διάφορους παράγοντες. Ο πρωταρχικός προβληματισμός του ελεγκτή είναι ότι ο έλεγχος είναι αποτελεσματικός, καθώς η αγορά υπηρεσιών ελέγχου είναι ανταγωνιστική και περιορισμένη από τους πόρους (Houghton et al., 2010, Zeff, 2003). Κατά συνέπεια, τα στοιχεία που συλλέγονται με τη συμμετοχή ενός ελεγκτή IS πρέπει να αποφέρουν περισσότερα οφέλη από το κόστος που χρειάζεται για την συγκέντρωσή τους. Ωστόσο, οι προηγούμενες έρευνες υποδεικνύουν ότι οι ελεγκτές θεωρούν ότι τα οφέλη και η ποιότητα των ελεγκτικών εργασιών του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι πολύ διαφορετικά (Brazel and Agoglia, 2007; Janvrin et al., 2008) ενώ είναι συνεχώς δαπανηρά (Canada et al., 2009).

2.8 Ανακεφαλαίωση

Ο ρόλος του ελεγκτή είναι να ελέγχει τις οικονομικές καταστάσεις με σκοπό την έκφραση της γνώμης του γι αυτές. Για να συμβεί αυτό πρέπει να κατανοεί πλήρως τις πληροφορίες που αντλεί από τα πληροφοριακά συστήματα. Δεδομένου όμως πως δεν μπορεί να έχει γνώσεις γι όλα τα θέματα τα ΔΠΕ του δίνουν την δυνατότητα να απευθυνθεί σε ειδικό IS ο οποίος θα ελέγξει και θα κρίνει κατα πόσο αξιόπιστα είναι τα πληροφοριακά συστήματα της κάθε ελεγχόμενης οντότητας με στόχο την καλύτερη δυνατή κατανόησή των πληροφοριών που λαμβάνουν.

Βιβλιογραφία κεφαλαίου

F.A. Alali, Y. Chia-Lun (2012). “Cloud computing: overview and risk analysis”. *J. Information Systems*, Vol. 26 No. 2 σελ. 13-33

N.A. Bagranoff, V.P. Vendirzyk (2000). “The changing role of is audit among the big five US-based accounting firms”. *Information Systems Control Journal* σελ. 5

J.F. Brazel, C.P. Agoglia (2007). “An examination of auditor planning judgements in a complex accounting information system environment”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 24 No 4 σελ. 1

J. Canada, S.G. Sutton, J.R. Kuhn Jr. (2009). “The pervasive nature of it controls: an examination of material weaknesses in it controls and audit fees” *Int. J. Account. Information Management*, Vol. 17 No. 1 σελ. 106-119

M.B. Curtis, J. Jenkins, J. Bedard, D. Deis (2009). “Auditors' training and proficiency in information systems: a research synthesis” *J. Information Systems*, Vol. 23 No. 1 σελ. 79

C. Dowling, S.A. Leech (2014). “Big 4 firm's use of information technology to control the audit process: how an audit support system is changing auditor behavior”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 31 No. 1 σελ. 230-252

E.E. Griffith, J.S. Hammersley, K. Kadous (2015). “Audits of complex estimates as verification of management numbers: how institutional pressures shape practice”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 32 No. 3 σελ. 833-863

G. Hinson (2007). “The state of it auditing in 2007” *EDPACS*, Vol. 36 No. 1 σελ. 13-31

K. Houghton, C. Jubb, M. Kend, J. Ng (2010). “The Future of Audit: Keeping Capital Markets Efficient” Anu E Press, Canberra, Australia σελ.

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 200 (2009a). “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance With International Standards on Auditing ISA 200” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 220 (2009b). “Quality Control for an Audit of Financial Statements” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 315 (2009c). “Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement Through Understanding the Entity and Its Environment” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 620 (2009d). “Using the Work of an Auditor's Expert” IAASB, New York

D. Janvrin, J. Bierstaker, D.J. Lowe (2008). “An examination of audit information technology use and perceived importance”. *Account. Horiz.*, Vol. 22 No. 1 σελ. 1-21

D. Janvrin, J. Bierstaker, D.J. Lowe (2009). “An investigation of factors influencing the use of computer-related audit procedures”. *J. Information Systems*, Vol. 23 No 1 σελ. 97-118

J.R. Joe, D.J. Janvrin, D. Barr-Pulliam, S. Mason, M.K. Pitman, Z. Rezaee, ..., Y.-J. Wu (2015). “Auditing Standards Committee of the Auditing Section of the American Accounting Association is pleased to provide comments on PCAOB Staff Consultation Paper No. 2015-01, the Auditor's use of the work of specialists”. *Current Issues in Auditing*, Vol. 9 No 2 σελ. c18-c37

A. Kanellou, C. Spathis (2011). “Auditing in enterprise system environment: a synthesis” *J. Enterp. Information. Management.*, Vol. 24 No. 6 σελ. 494-519

W.R. Kinney Jr. (2005). “Twenty-five years of audit deregulation and re-regulation: what does it mean for 2005 and beyond?” *Audit. J. Pract. Theory*, Vol. 24 σελ. 89-109

A. Kotb, C. Roberts (2011). “The impact of e-business on the audit process: an investigation of the factors leading to change”. *Int. J. Audit.*, Vol. 15 No. 2 σελ. 150-175

T.W. Singleton (2010). “The minimum it controls to assess in a financial audit (part I)”. *ISACA Journal*, Vol. 1 σελ. 1-3

P.J. Steinbart, R.L. Raschke, G. Gal, W.N. Dilla (2016). “Securqual: an instrument for evaluating the effectiveness of enterprise information security programs”. *J. Information Systems.*, Vol. 30 No. 1 σελ. 71-92

D. Vilsanoiu, M. Serban (2010). “Changing methodologies in financial audit and their impact on information systems audit”. *Informatica Economica*, Vol. 14 No 1 σελ. 57-65

R. Weber (1999). “Information Systems Control and Audit”.
Prentice Hal, Upper Saddle River, NJ

S.A. Zeff (2003). “How the u.s. Accounting profession got where it is today: part II”. *Account. Horiz.*, Vol. 17 No. 4 σελ. 267-286

K. Laudon and J Laudon (2007). *Management Information Systems: Managing the Digital Firm* 10th edition: Prentice Hall, New Jersey

Νεγκάκης Χ. και Ταχυνάκης Π. (2017) *Ελεγκτική Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρία και Εφαρμογές* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική

Λουμιώτης Β. και Τζίφας Β (2018) *Βασικές Οδηγίες Εφαρμογής Διεθνών Προτύπων Ελέγχου (ΔΠΕ)* 2^η εκδ. Αθήνα: Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Νεγκάκης Χ. (2015) *Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Θεωρίες και Εφαρμογές* Θεσσαλονίκη

Κεφάλαιο 3: Εμπειρική έρευνα

3.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται, η ερευνητική μέθοδος που ακολουθήθηκε, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκε. Επίσης περιλαμβάνει την μεθοδολογία της έρευνας που διεξήχθη και τα αποτελέσματα της έρευνας αναλυτικά με όλες τις απαντήσεις καταχωρημένες.

3.2 Ερευνητική μέθοδος

Στόχος της έρευνας είναι η μελέτη και η κατανόηση του ρόλου του εξωτερικού ελεγκτή και των πληροφοριακών συστημάτων . Για την επίτευξη του στόχου διεξήχθη ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των συνεντεύξεων σε ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα σε ελεγκτικές εταιρίες. Επειδή δεν μπορέσαμε να βρούμε ελεγκτές IS, βασιστήκαμε σε ορκωτούς ελεγκτές- λογιστές. Αρχικά έγινε ένα προσχέδιο των ερωτήσεων και μετά ακολούθησε η έρευνα των ατόμων που θα συμμετείχαν στην έρευνα.

Ο κύριος λόγος για τον οποίο έγινε η επιλογή της ποιοτικής μεθόδου έρευνας είναι επειδή μέσω αυτής της μεθόδου σκοπός είναι να πραγματοποιηθεί σε βάθος διερεύνηση του ερευνητικού θέματος. (Gillham, 2000). Η συνέντευξη αποτελεί διαδομένη μέθοδο συλλογής δεδομένων στην ποιοτική έρευνα, ώστε ο ερευνητής να συλλέξει τις απαιτούμενες πληροφορίες από τον ερωτώμενο και να προχωρήσει στην ανάλυση. Επίσης μέσω των συνεντεύξεων δίνεται η δυνατότητα να καταγράψουμε τις εμπειρίες των ερωτηθέντων σχετικά με τις απόψεις τους για το ερευνητικό αντικείμενο χωρίς να περιορίζονται οι απαντήσεις του όπως πχ. με τα ερωτηματολόγια. Με την ποιοτική έρευνα δόθηκε η ευκαιρία μελέτης, της προσωπικής γνώμης του κάθε συνεντευξιζόμενου με βάση την δική του αντίληψη

και ερμηνεία, καθώς και τις ενδεχόμενες προτάσεις πιθανών λύσεων (Ιωσηφίδης, 2003).

Τέλος λόγω του περιορισμένου αριθμού των ελεγκτών που μπορούσαν να συμμετάσχουν η συνέντευξη ήταν προτιμότερη διότι με τα ερωτηματολόγια δεν θα είχαμε αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού. Θέματα που δεν αφορούσαν τις παραπάνω ενότητες δεν συμπεριλήφθηκαν στην εργασία.

3.3 Μεθοδολογία Έρευνας

Ακολουθήθηκε η υλοποίηση της έρευνας μέσω των συνεντεύξεων. Δεδομένου ότι το θέμα της έρευνας είχε συγκεκριμένο ερευνητικό στόχο αναζητήθηκαν υποψήφιοι οι οποίοι είναι ορκωτοί ελεγκτές και το αντικείμενο εργασίας τους ανήκει στον εξωτερικό έλεγχο. Επίσης εργάζονται σε ελεγκτικές εταιρίες και χρησιμοποιούν τα πληροφοριακά συστήματα. Ακόμη προσπαθήσαμε να υπάρχουν συμμετέχοντες απο διαφορετική βαθμίδα στην ομάδα ελέγχου. Βεβαίως τονίστηκε από την αρχή ότι θα τηρηθεί η ανωνυμία τους.

Τέλος επιλέχθηκε το τελικό δείγμα συνεντευζιαζόμενων που δέχτηκαν να συμμετέχουν, και έγιναν οι συνεντεύξεις με τη βοήθεια των προσχεδιασμένων ερωτήσεων. Μετά το πέρας των συνεντεύξεων ακολουθήθηκε καταγραφή των αποτελεσμάτων με σκοπό την ανάλυσή τους και την σύγκριση των απόψεων των ερωτηθέντων σχετικά με το θέμα.

3.4 Δείγμα- συμμετέχοντες

Αναλυτικά συμμετείχαν πέντε άνδρες. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν έπειτα από προσωπική συνεννόηση με τους ερωτηθέντες ορκωτούς λογιστές είτε με άμεση προσωπική συνέντευξη, είτε με την βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή (e-mail). Λόγω του μικρού αριθμού των συμμετοχόντων δεν έγινε χωρισμός σε ομάδες, μόνο

ανάλυση των χρόνων εργασίας τους, καθώς και της θέσης τους μέσα στην εταιρία την οποία εργάζονται. Η σειρά με την οποία παρουσιάζονται οι ερωτηθέντες είναι τυχαία.

Η επιλογή των συνεντευξιαζόμενων έγινε με κριτήρια:

- A) Πρώτον να είναι ορκωτοί ή ασκούμενοι ορκωτοί λογιστές
- B) Δεύτερον να εργάζονται στον εξωτερικό έλεγχο
- Γ) Και τρίτον να χρησιμοποιούν τα πληροφοριακά συστήματα για την διεξαγωγή του εξωτερικού ελέγχου.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει οι ορκωτοί ελεγκτές οι οποίοι συμμετείχαν στην έρευνα είναι πέντε. Για λόγους που αφορούν την εμπιστευτικότητα και την ανωνυμία τα ονόματά τους έχουν κωδικοποιηθεί και τους έχουν δοθεί κωδικοί από το Α έως το Ε. Κάθε γράμμα αντιστοιχεί σε έναν και μόνο ορκωτό ελεγκτή. Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία τους σε ότι αφορά την θέση τους την εταιρία, τα έτη εργασίας τους, η ελεγκτική εταιρία στην οποία εργάζονται. Όπως βλέπουμε η εργασιακή τους εμπειρία ποικίλει καθώς συμμετείχαν ασκούμενοι ορκωτοί λογιστές καθώς και υπογράφων ορκωτοί λογιστές.

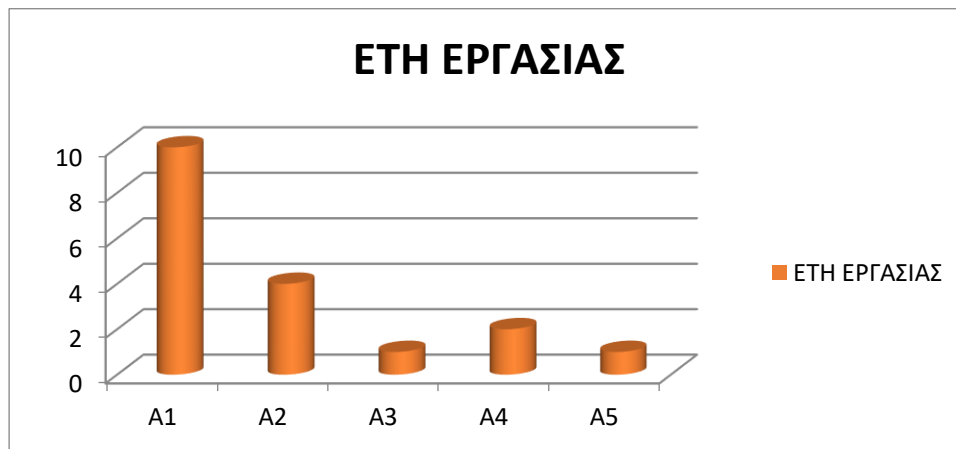
Πίνακας 1: Στοιχεία συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις

Συνεντευξιαζόμενος	Θέση	Εταιρία
A	Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής Υπογράφων	PFK Ευρωελεγκτική Α.Ε
B	Senior Assistant	Grant Thornton
Γ	Auditor Assistant	Grant Thornton
Δ	Ασκούμενος Ορκωτός Λογιστής	Grant Thornton
E	Assistant	Grant Thornton

3.5 Παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας

Οι δύο πρώτες ερωτήσεις ήταν δημογραφικές και κάλυπταν πρώτον την θέση που έχει ο ορκωτός ελεγκτής στην εταιρία και δεύτερον τα χρόνια εργασίας του. Παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 1 και στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Γράφημα επαγγελματικής εμπειρίας ερωτηθέντων

Μέσος όρος επαγγελματικής εμπειρίας 3,6 ετη.

3.5.1 Ελεγκτής και ομάδα ελέγχου

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε τον ρόλο τον οποίο έχει ο καθένας τους στην ομάδα ελέγχου. Έτσι στην ερώτηση «Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;» οι ερωτηθέντες απάντησαν:

a) A: «Υπογράφω την έκθεση ελέγχου.»

b) B: «Στην ομάδα ελέγχου στην οποία είμαι μέλος είμαι υπεύθυνος για τις παρακατω αρμοδιότητες:

- a) Για τον έλεγχο όλων των διαδικασιών εσωτερικής οργάνωσης των επιχειρήσεων ως προς την παρακολούθηση και αποτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων.
 - b) Την πρόληψη λαθών, τον εντοπισμό σφαλμάτων ή απατών και την υπόδειξη της διόρθωσής τους.
 - c) Την εξακρίβωση της αλήθειας των παραστατικών και των οικονομικών καταστάσεων.
 - d) Την παροχή φορολογικών, λογιστικών και επιχειρηματικών συμβουλών όποτε ζητηθεί.»
- c) Γ: « *In charge accountant*, δηλαδή είμαι υπεύθυνος για το project που έχουμε αναλάβει να ελέγξουμε.»
- d) Δ: «Εργάζομαι ως βοηθός του ορκωτού ελεγκτή που έχει αναλάβει τον έλεγχο»
- e) Ε: « Είμαι ασκούμενος ορκωτός ελεγκτής- λογιστής και βοηθώ στην διεξαγωγή τακτικών και φορολογικών ελέγχων.»

3.5.2 Ο ρόλος των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων

Στη συνέχεια έγινε μία ερώτηση στους συμμετέχοντες η οποία είναι πολύ σημαντική, διότι στοχεύει στην ανακάλυψη του ερωτήματος αν όντως ο έλεγχος και τα πληροφοριακά συστήματα είναι σημαντικά για τους ελεγκτές .Συγκεκριμένα ερωτήθηκαν «Για μία εταιρία μετρίου μεγέθους, ποία είναι η άποψή σας για το ρόλο των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;»

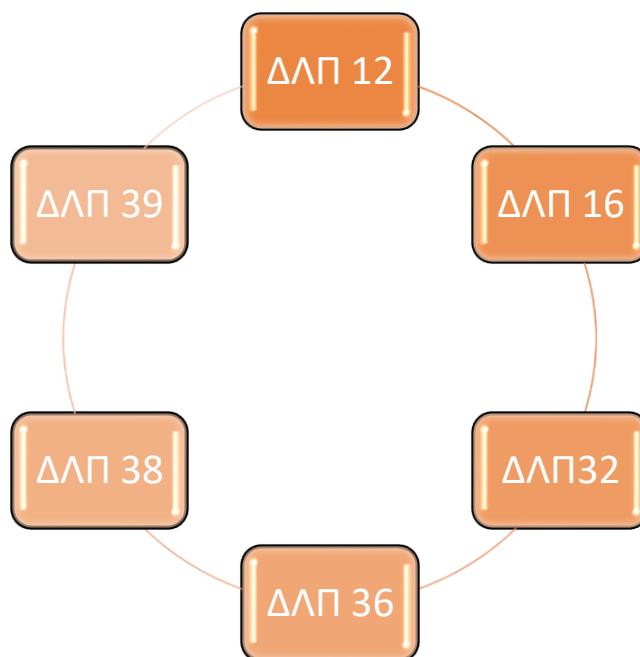
Οι απαντήσεις που δόθηκαν οδηγούσαν σε ένα συμπέρασμα ότι όντως ο ρόλος των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων είναι σημαντικός για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων. Αναλυτικά οι ερωτηθέντες απάντησαν:

- a) A: « Ο ρόλος τους είναι πολύ σημαντικός καθώς βοηθούν στην συλλογή των πληροφοριών που χρειαζόμαστε για τον έλεγχο.»
- b) B: «Σε μεσαίου μεγέθους εταιρίας ο ρόλος των ελεγκτικών συστημάτων πληροφοριών είναι να παρέχουν στους ελεγκτές μια εύλογη διασφάλιση σχετικά με τις πληροφορίες που μας παρέχουν τα συστήματα ελέγχου.»
- c) Γ: «Η ύπαρξη σωστών συστημάτων πληροφοριών είναι σημαντική τόσο για τον καλύτερο έλεγχο της εταιρίας όσο και για την δουλειά του ελεγκτή. Μάλιστα σύμφωνα με τα ISA ο ελεγκτής έχει ως αρμοδιότητα και τον έλεγχο του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρίας.»
- d) Δ: « Αποτελεί σημαντικό εργαλείο με συγκεντρωμένες πληροφορίες το οποίο παρέχει τη δυνατότητα στον ελεγκτή να διασταυρώσει δεδομένα, πράγμα που δεν θα κατάφερνε τόσο εύκολα με ένα χειρόγραφο σύστημα.»
- e) E: «Ο έλεγχος των συστημάτων απο τα οποία αντλούμε πληροφορίες είναι πολύ σημαντικός. Σε μία μικρή μεγέθους εταιρία όμως με εύλογους ελέγχους δεν γίνεται ο απαιτούμενος έλεγχος των συστημάτων πληροφοριών, καθώς λόγω του συνεχόμενου ελέγχου, ο έλεγχος των συστημάτων αυτών έχει γίνει σε προηγούμενες χρήσεις με αποτέλεσμα πολλές φορές να λαμβάνεται ως δεδομένη η επάρκεια των συστημάτων πληροφοριών.»

3.5.3 ΔΠΕ και ελεγκτική προσπάθεια

Στην επόμενη ερώτηση σχεδόν η πλειοψηφία έδωσε την ίδια απάντηση. Η ερώτηση ήταν: « Συμφωνείτε ότι τα παρακάτω πρότυπα έχουν το μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και πολυπλοκότητα;»

Πίνακας 3: ΔΠΕ σημαντικά για την ελεγκτική προσπάθεια

Οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι οι εξής:

- a) A: « Θεωρώ πως τα συγκεκριμένα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την ελεγκτική προσπάθεια και πολυπλοκότητα.»

- b) B: « Συμφωνώ με την παραπάνω ερώτηση. Τα αναφερόμενα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα έχουν σημαντικό ρόλο στην ελεγκτική προσπάθεια και πολυπλοκότητα.»

c) Δ: « Σύμφωνα με την γνώμη μου και την κρίση μου τα παραπάνω Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα αποτελούν τα σημεία που επικεντρώνεται περισσότερο ο έλεγχος. Άρα ναι συμφώνω οτι επηρεάζουν τον έλεγχο.»

Επίσης υπήρχε μία απάντηση που συμφωνούσε αλλά όχι απόλυτα:

d) Ε: « Ισχύει η παραπάνω ερώτηση αλλά δεν είναι ότι πιο σημαντικό στον έλεγχο. Οι πιο πολλές εταιρίες στους παραπάνω τομείς έχουν εφορθολογιστεί με τις απαιτήσεις των προτύπων με αποτέλεσμα να μην παρατηρούμε πολλά λάθη.

Για παράδειγμα:

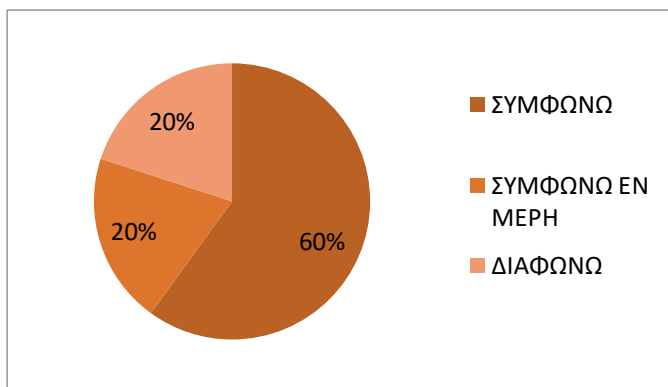
Άντα: για σκοπούς $EBITA = ΜΙΚΤΟ ΚΟΣΤΟΣ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ$

Κεφαλαιοποίηση δαπανών .Οι λογαριασμοί αποτελεσμάτων είναι πιο σημαντικοί για τον έλεγχο και γίνεται συνήθως απο τα πιο έμπειρα μέλη της ελεγκτικής ομάδας.»

Τέλος ειπώθηκε και μία άποψη που δεν συμφωνούσε με την παραπάνω ερώτηση:

e) Γ: « Όχι. Έχουν μεγάλο αντίκτυπο στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων αλλά υπάρχουν κι άλλα πεδία με μεγαλύτερο αντίκτυπο που επηρεάζουν άμεσα την ίδια την εταιρία, όπως είναι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί.»

Πίνακας 4: Γράφημα απαντήσεων για τα ΔΠΕ

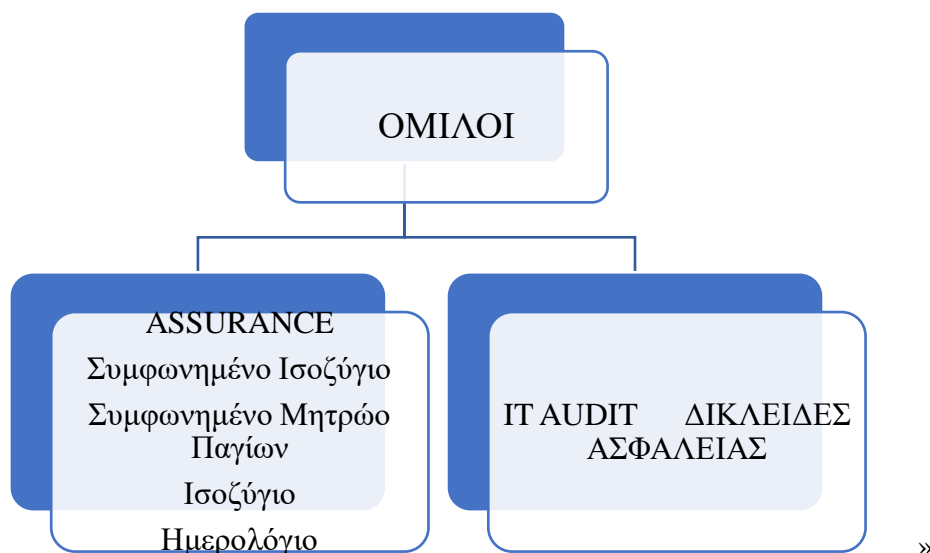
3.5.4 Έλεγχος πληροφοριακών συστημάτων και ανεπάρκεια

Στη συνέχεια τέθηκε ένα ακόμη ερώτημα σχερικά με τα πληροφοριακά συστήματα και αφορούσε: *«Ποιές αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εαν υπάρχουν με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων; Γιατί θεωρούνται αυτά ως πρόβλημα;»* Οι απαντήσεις που δόθηκαν ήταν οι εξής:

- a) *A: «Τα συστήματα πληροφοριών αναλόγως της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των ελεγχόμενων οντοτήτων ελέγχονται για την ορθότητα τους σε δειγματοληπτική βάση από ειδικό συστημάτων πληροφοριών.»*
- b) *B: «Δεν δίνεται η βαρύτητα που απαιτείται (παρότι εμπεριέχονται περιοχές κινδύνου). Ο έλεγχος των συστημάτων πληροφοριών είναι σημαντικός για τις εταιρίες αλλά η εταιρία πολλές φορές κυρίως λόγω έλλειψης μεγάλου αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού αλλά και κυρίως λόγω του κόστους που απαιτείται για τον έλεγχο των συστημάτων αυτών.»*
- c) *Γ: «Υπαρξη αδυναμίας εσωτερικού ελέγχου και εντοπισμού λαθών από την καταχώριση παραστατικών, ποσοτήτων κτλ. Τα παραπάνω αποτελούν μόνο μερικά προβλήματα που δύναται να προκύψουν από ένα μη ορθό σύστημα πληροφοριών. Στην αντίθετη περίπτωση η εταιρία έχει εικόνα της εταιρίας και δύναται να αντιμετωπίσει άμεσα πιθανά προβλήματα που ανακύπτουν.»*
- d) *Δ: « Κατά την γνώμη μου δεν υπάρχουν ουσιώδης αδυναμίες με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού μας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών ετσι ώστε να θεωρούνται ως προβλήματα.»*

- e) E: «Ο έλεγχος συστημάτων πληροφοριών αποτελεί ξεχωριστό τμήμα μέσα στις εταιρίες. Κατά την γνώμη μου πρόβλημα μπορεί να θεωρηθεί το γεγονός ότι πολλές φορές λόγω της πίεσης χρόνου για να ολοκληρωθεί ένας έλεγχος οι ελεγκτές της εταιρίας, δεν πραγματοποιούν ελεγκτικές διαδικασίες σχετικά με τα πληροφοριακά συστήματα. Επίσης το κόστος για IT- audit είναι υψηλό για μικρές εταιρίες.»

Πίνακας 5: Παράδειγμα ερωτηθέντος (E)

3.5.5 Απόψεις για το ΔΠΕ 315 και την πληροφορική

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε τις απόψεις των ορκωτών ελεγκτών σχετικά με το ΔΠΕ 315. Πιο συγκεκριμένα η ερώτηση ήταν: «Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζεται το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;» και οι απαντήσεις που δόθηκαν ήταν οι παρακάτω:

- a) A: «Ναι το ΔΠΕ 315 αντιμετωπίζεται ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού απο τον οργανισμό μας. Από ξεχωριστή ομάδα (IT- audit).»
- b) B: «Ο έλεγχος λογισμικού πραγματοποιείται μέσω εξειδικευμένου προσωπικού από την ίδια την εταιρία (IT audit).»
- c) Γ: «Ναι, το συγκεκριμένο πρότυπο εξετάζεται απο τις ελεγκτικές εταιρίες, καθώς πρέπει να διαπιστωθεί οτι η πληροφορία που παρέχει είναι έγκυρη και χωρίς λάθη.»
- d) Δ: « Το ΔΠΕ 315 αντιμετωπίζεται ως ζήτημα ελέγχου αφού ασχολείται με τον εντοπισμό και την εκτίμηση για τυχόν κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις.»
- e) E: «Με το έλεγχο λογισμικού ασχολείται ξεχωριστή ομάδα (IT audit), η οποία ανήκει στην ίδια εταιρία.»

3.5.6 IT-Audit και οικονομικός έλεγχος

Τέθηκε ακόμη ένα σημαντικό ερώτημα στους συμμετέχοντες που έχει σημαντικό ρόλο στην έρευνα. Συγκεκριμένα ρωτήθηκαν «Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατα τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;» Οι ελεγκτές κρίνοντας απο την εμπειρία τους έδωσαν τις δικές του απαντήσεις:

- a) A: « Για να ζητήσουμε την βοήθεια κάποιου ειδικού στα συστήματα πληροφοριών εξετάζουμε πρώτα το μέγεθος των ελεγχόμενων οντοτήτων και την πολυπλοκότητα που παρουσιάζουν τα πληροφοριακά τους συστήματα.»

- b) Β: «Ο έλεγχος τεχνολογίας πληροφοριών πραγματοποιείται στα πλαίσια του τακτικού ελέγχου απο εξειδικευμένο προσωπικό λόγω της πολυπλοκότητας και των εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται.»
- c) Γ: «Η γνώμη των expert ζητείται όταν υπάρχει δυσκολία στην διαπίστωση ελέγχου ή όταν χρειάζεται έκθεση η οποία θα πρέπει να μας δώσει συγκεκριμένες πληροφορίες , οι οποίες θεωρούνται εξειδικευμένες. ... Επίσης στην περίπτωση που υπάρχουν εξειδικευμένα θέματα τα οποία άπτονται σε εξειδικευμένες γνώσεις και θεωρούμε πως μπορούν να επηρεάσουν τον έλεγχό μας και κατ' επέκταση την ελεγκτική μας γνώμη.»
- d) Δ: « Σε περιπτώσεις που υπάρχει εγκατάσταση καινούργιου πληροφοριακού συστήματος και υπάρχουν προβλήματα με την παραμετροποίησή τους καθώς και όταν υπάρχουν προβλήματα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα ενός συστήματος.»
- e) Ε: «Η βοήθεια των ειδικών στα πληροφοριακά συστήματα κρίνεται αναγκαία όταν οι όμιλοι στου οποίους πραγματοποιείται ο έλεγχος παρουσιάζουν πολυπλοκότητα στις συναλλαγές τους. Τότε οι ειδικοί με την σειρά τους πραγματοποιούν έλεγχο για να εξακριβώσουν την επάρκεια των πληροφοριακών συστημάτων.»

3.5.7 Μήνυμα για τον ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων στον οικονομικό έλεγχο

Στο τέλος της έρευνας ζητήθηκε απο τους συμμετέχοντες να δώσουν το δικό τους μήνυμα για τα πληροφοριακά συστήματα, «Εαν είχαμε μόνο τρία λεπτά για να συζητήσουμε τον ρόλο του ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων στη διαδικασία

ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιά θα ήταν το κύριο μηνυμά σας σήμερα;»

- a) A: « Τα πληροφοριακά συστήματα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διενέργεια του οικονομικού ελέγχου και η χρήση τους είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση των οικονομικών ελέγχων.»
- b) B: « Δεδομένου ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι σημαντικά για την επίτευξη του ελέγχου, θεωρώ ότι πρέπει να γίνουν ενέργειες έτσι ώστε να δοθεί η βαρύτητα που απαιτείται.»
- c) Γ: «Βασικό θέμα ελέγχου συστημάτων πληροφορικής θεωρώ ότι είναι η κατανόηση της χρήσης τους και της σωστής εφαρμογής του. Με αυτό τον τρόπο και ο ελεγκτής είναι σίγουρος για τα αποτελέσματα που παράγονται αλλά και αποτελεί μέρος του ελέγχου.»
- d) Δ: « Αναμφισβήτητα αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την διεκπαιρέωση της ελεγκτικής εργασίας. Απλοποιεί την διαδικασία ελέγχου ενώ βοηθάει και την εκάστοτε εταιρία να μειώσει τα κόστη της και τον χρόνο εργασίας που απαιτούνται σε σχέση με εποχές που δεν υπήρχαν εργαλεία που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής.»
- e) E: «Από τις ελεγκτικές εταιρίες δεν δίνεται η απαιτούμενη προσοχή στον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων. Αυτό γίνεται κυρίως λόγω του μικρού αριθμού του εξειδικευμένου προσωπικού που υπάρχει στις εταιρίες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαθέσιμα λίγα άτομα για να ελέγχουν πολλές εταιρίες και γι αυτό στρέφονται κυρίως στον έλεγχο ομίλων με πολύπλοκες συναλλαγές. Επίσης το κόστος είναι ακόμη ένας λόγος για την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Συνεπώς πρέπει να γίνουν ενέργειες έτσι ώστε να λυθούν τα

παραπάνω προβλήματα και να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στα πληροφοριακά συστήματα.»

3.6 Ανακεφαλαίωση

Σε αυτό το κεφάλαιο αναπτύξαμε την μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από τη συγγραφέα και αφορούσε ποιοτική έρευνα με την μέθοδο των συνεντεύξεων, σε πέντε (5) ορκωτούς ελεγκτές- λογιστές. Τέλος παρατέθηκαν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις του δείγματος.

Βιβλιογραφία κεφαλαίου

- Gillham, B.** (2000). Research Interview. Real World Research. London: Continuum.
- Ιωσηφίδης, Θ.,** (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική

Κεφάλαιο 4: Συμπεράσματα και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτή την ενότητα θα αναλυθούν τα συμπεράσματα της έρευνας μέσω των συνεντεύξεων και θα συγκριθούν με τα δεδομένα του θεωρητικού μέρους της εργασίας. Επίσης θα καταγραφούν οι περιορισμοί που αντιμετωπίστηκαν στην διεξαγωγή της έρευνας και θα δοθούν προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

4.2 Συμπεράσματα από την έρευνα

Η έρευνα αυτή εξέτασε τον ρόλο του ορκωτού ελεγκτή- λογιστή σε εξωτερικούς ελέγχους του ιδιωτικού τομέα, εξετάζοντας ερωτήματα, 'Ποιός είναι ο ρόλος του ελεγκτή στην υποστήριξη του εξωτερικού ελέγχου;' και 'Ποιά είναι τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιεί για τον έλεγχο;'. επικεντρώθηκε στην χρήση των πληροφοριακών συστημάτων και στην γνώμη των ελεγκτών για αυτά. Μελέτη για τον προσδιορισμό της εξέχουσας και κοινής κατανόησης του ρόλου του ελεγκτή και της σημασίας των πληροφοριακών συστημάτων στον έλεγχο που κατέχουν πέντε (5) ελεγκτές στον ιδιωτικό τομέα στις ελεγκτικές Grant Thornton και PFK Ευρωελεγκτική.

4.2.1 Χρήση των πληροφοριακών συστημάτων

Παρατηρούμε ότι ο κάθε ορκωτός ελεγκτής έχει τον δικό του ρόλο στην διεξαγωγή ενός ελέγχου. Υπάρχει πάντα ο επικεφαλής ο οποίος στο τέλος του ελέγχου, ελέγχει αν ο έλεγχος έγινε με τα σωστά κριτήρια, καθώς και αναλαμβάνει να διενεργήσει ο

ίδιος έλεγχο για τα πολύ σημαντικά κομμάτια. Τέλος αναλαμβάνει να υπογράψει την έκθεση. Σε μία ομάδα ελέγχου όμως υπάρχουν κι άλλα μέλη τα οποία αναλαμβάνουν να φέρουν εις πέρας οι αρμοδιότητες που θα τους δοθούν. Π.χ. την εξακρίβωση της αλήθειας των παραστατικών και των οικονομικών καταστάσεων το κάθε μέλος της ομάδας έχει τον δικό του σημαντικό ρόλο σε έναν έλεγχο. Σε μία ομάδα υπάρχουν συνήθως από τρία έως πέντε μέλη τα οποία τρέχουν το project για τον έλεγχο της εκάστοτε οντότητας.

Αναφέραμε ότι υπάρχουν κάποια Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που θεωρούνται σημαντικά στον οικονομικό έλεγχο λόγω του μεγάλου αντίκτυπου που έχουν και της πολυπλοκότητά τους. Στη συγκεκριμένη ερώτηση που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι οι απόψεις τους διέφεραν. Κάποιοι συμφώνησαν ενώ κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι υπάρχουν πιο σημαντικά σημεία που επηρεάζουν περισσότερο την εταιρία και συνεπώς των οικονομικό έλεγχο. Ένα άλλο σημείο που θεωρούν αν όχι εξίσου σημαντικό αλλά περισσότερο είναι οι λογαριασμοί αποτελεσμάτων. Αυτό συμβαίνει διότι υπάρχει μεγαλύτερος κίνδυνος για λάθους ή απάτης απο τα υπόλοιπα που αναφέρθηκαν καθώς οι πιο πολλές εταιρίες ακολουθούν με μεγάλη συνέπεια τις απαιτήσεις των προτύπων.

Το ΔΠΕ 315 (Εντοπισμός και εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος μέσω κατανόησης της οντότητας και του περιβάλλοντός της.) όπως αναφέραμε ασχολείται με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Το συγκεκριμένο πρότυπο λοιπόν αντιμετωπίζεται ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στις ελεγκτικές εταιρίες για την εκτίμηση των κινδύνων και τυχόν σφαλμάτων. Πιο ειδικά με τον έλεγχο λογισμικού ασχολείται ειδική ομάδα η οποία είναι εξειδικευμένη στα πληροφοριακά συστήματα (IT audit) και είναι μέλος της ίδιας εταιρίας που διενεργεί τους οικονομικούς ελέγχους.

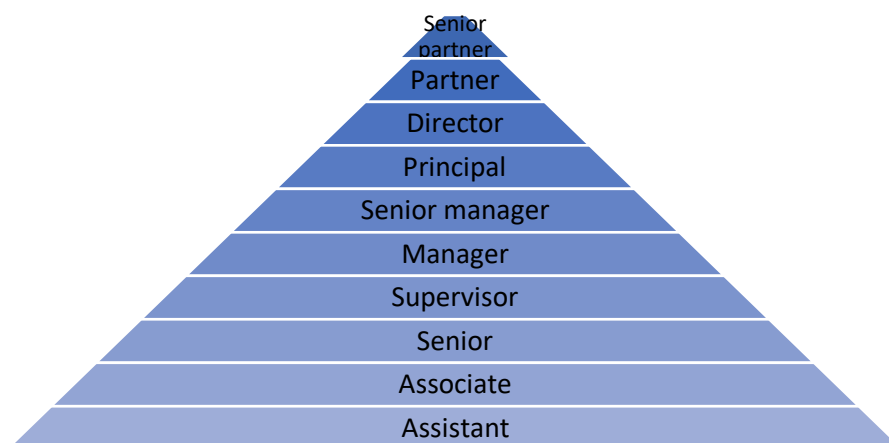
Όλα τα παραπάνω οδηγούν στην απαραίτητη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων από τον ελεγκτή. Για την σωστή διενέργεια ενός ελέγχου, απαιτείται οι πληροφορίες που συλλέγονται να είναι ορθές και αξιόπιστες. Έτσι ένα σύστημα ελέγχου πρέπει να είναι αξιόπιστο και να λειτουργεί σωστά. Είναι λειτουργικά τα πληροφοριακά συστήματα στην κάθε εταιρία; Όσο λειτουργικό και αν είναι ένα πληροφοριακό σύστημα, θα υπάρχουν κάποιες αδυναμίες οι οποίες θα δημιουργούν είτε μικρά, είτε μεγάλα προβλήματα. Αυτές οι αδυναμίες αφορούν κυρίως την

έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για το έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων και κατα συνέπεια το υψηλό κόστος που απαιτείται για αυτή την ενέργεια. Επίσης η έλλειψη χρόνου που οδηγεί τους ελεγκτές να μην διενεργούν ελεγκτικές διαδικασίες είναι ακόμη ένα αρνητικό στοιχείο που συμβάλει σε τυχόν αδυναμίες που μπορεί να έχει το κάθε πληροφοριακό σύστημα. Ένας τρόπος για να ελεγχθούν τα πληροφορικά συστήματα είναι με τυχαία δειγματοληψία από ειδικό συστημάτων πληροφοριών.

Έχοντας κατανοήσει ότι τα πληροφοριακά συστήματα έχουν σημαντικό ρόλο στην διεξαγωγή του οικονομικού ελέγχου, καλούμαστε τώρα να απαντήσουμε πότε οι ορκωτοί ελεγκτές θεωρούν ότι πρέπει να ζητήσουν την βοήθεια από κάποιον εξειδικευμένο στα πληροφοριακά συστήματα. Οι λόγοι μπορεί να διαφέρουν αλλά είναι εξίσου σημαντικοί. Ένας expert των πληροφοριακών συστημάτων θα κληθεί να βοηθήσει μόνο όταν είναι αναγκαίο. Οι πιθανοί λόγοι είναι:

- Το μέγεθος των ελεγχόμενων οντοτήτων και η πολυπλοκότητα που παρουσιάζουν τα πληροφοριακά τους συστήματα.
- Πιθανή δυσκολία στην διαπίστωση ελέγχου ή όταν χρειάζεται έκθεση η οποία θα πρέπει να μας δώσει συγκεκριμένες πληροφορίες, οι οποίες θεωρούνται εξειδικευμένες.
- Ύπαρξη εγκατάστασης καινούργιου πληροφοριακού συστήματος και υπάρχουν προβλήματα με την παραμετροποίηση τους

Πίνακας 6: Βαθμίδες ορκωτών λογιστών

4.2.2 Η γνώμη των ελεγκτών για τα πληροφοριακά συστήματα

Το δεύτερο εξίσου σημαντικό ερώτημα είναι ποια είναι η γνώμη των ελεγκτών σχετικά με την χρήση των πληροφοριακών συστημάτων στην διεξαγωγή του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης οντότητας. Είναι όντως σημαντικός ο ρόλος των πληροφοριακών συστημάτων σε εταιρίες μεσαίου μεγέθους; Ομόφωνα οι ελεγκτές συμφωνούν ότι ναι είναι. Η ύπαρξη των κατάλληλων πληροφοριακών συστημάτων είναι ένα σημαντικό και απαραίτητο εργαλείο για έναν ορκωτό λογιστή. Γιατί τα χρειάζονται; Διότι μέσα από τα πληροφοριακά συστήματα έχουν την δυνατότητα να τους παρέχονται συγκεντρωμένα όλες οι πληροφορίες που χρειάζονται για να προχωρήσουν στον έλεγχό τους. Συγκρίνουν δεδομένα σε ελάχιστο χρόνο, καθώς όταν αυτό ήταν χειρόγραφο ο χρόνος που χρειαζότουσαν ήταν πολύ περισσότερος και η δυσκολία σαφώς μεγαλύτερη. Συνεπώς βλέπουμε ότι η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων δεν γίνεται μόνο λόγω της τεχνολογικής προόδου αλλά βασίζεται και στο γεγονός ότι συμβάλλουν ενεργά στην βελτιστοποίηση και στην απλούστευση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

Τέλος ζητήσαμε από τους ορκωτούς ελεγκτές να μας δώσουν το δικό τους μήνυμα για τον ρόλο των πληροφοριακών συστημάτων και την χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στην διαδικασία του ελέγχου. Αναμφισβήτητα ο ρόλος τους στον έλεγχο είναι σημαντικός και απαραίτητος, έτσι μέσα από τις συνεντεύξεις τους θεώρησαν σωστό και σημαντικό να δώσουν το βασικότερο μήνυμα το οποίο είναι να δοθεί βαρύτητα στα πληροφοριακά συστήματα. Να γίνουν ενέργειες, ώστε να υπάρχει ενημέρωση και εκπαίδευση για τα πληροφοριακά συστήματα. Με αυτόν τον τρόπο θα υπάρχει η κατανόηση που χρειάζεται για να χρησιμοποιούνται σωστά και οι πληροφορίες που αντλούνται να αξιοποιούνται στο έπακρον. Ακόμη θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των εξειδικευμένων στα πληροφοριακά συστήματα για να μπορούν να χρησιμοποιούνται περισσότερο όπου οι ελεγκτές το κρίνουν απαραίτητο, ειδικά σε εταιρίες με πολύπλοκες συναλλαγές που κρύβουν περισσότερους κινδύνους και απάτες. Συγκεντρωτικά βλέπουμε ότι ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή στον εξωτερικό έλεγχο είναι πολύ σημαντικός και ποικίλει. Συγκριτικά με την βιβλιογραφία βλέπουμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα έχουν σημαντικό ρόλο στην διεξαγωγή του ελέγχου και

κρίνονται απαραίτητα από τους ορκωτούς ελεγκτές. Επίσης επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι τα πρότυπα προβλέπουν ότι οι ελεγκτές δεν μπορούν να έχουν γνώσεις για όλα τα θέματα και τους δίνεται η δυνατότητα όποτε κρίνουν αναγκαίο να ζητηθεί βοήθεια από ειδικούς ελεγκτές πληροφοριακών συστημάτων. Ο ρόλος του ελεγκτή πληροφοριακών συστημάτων είναι εξίσου σημαντικός για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων καθώς ελέγχει τυχόν σφάλματα σε αυτά και σε οικονομικές καταστάσεις οι οποίες παρουσιάζουν πολυπλοκότητα. Το πόσο σημαντικά είναι τα πληροφοριακά συστήματα μπορούμε να το αντιληφθούμε και από τα μηνύματα που δίνουν οι ορκωτοί ελεγκτές στο τέλος της κάθε συνέντευξης.

4.3 Περιορισμοί της έρευνας

Η έρευνα βασίστηκε σε ποιοτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν μέσω συνεντεύξεων από ορκωτούς ελεγκτές οι οποίοι απάντησαν με βάση την δική τους γνώμη. Συνεπώς τα στοιχεία δεν μπορεί να μην παρουσιάζουν ακριβώς την πραγματικότητα. Βασικός περιορισμός στην έρευνα ήταν η ανεύρεση ειδικών στα πληροφοριακά συστήματα και για αυτό το λόγο η έρευνα περιορίστηκε σε συνεντεύξεις από ορκωτούς ελεγκτές. Επίσης ένας ακόμη περιορισμός ήταν και η δυσκολία ανεύρεσης περισσότερων ατόμων για να συμμετάσχουν στην έρευνα. Τέλος λόγω του περιορισμένου χρόνου των συμμετοχόντων υπήρξε μία διαζώση συνέντευξη και τέσσερις μέσω e-mail.

4.4 Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Η συγκεκριμένη εργασία επιβεβαίωσε την αναγκαιότητα για την χρήση των πληροφοριακών συστημάτων από τους ορκωτούς ελεγκτές. Θα μπορούσε να συνεχιστεί με μία έρευνα για το πως θα γίνουν πιο αποτελεσματικά και πως θα εδραιωθούν ακόμη περισσότερο στον εξωτερικό έλεγχο. Να δοθούν λύσεις και τρόποι έτσι ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα πχ κόστος και να αναπτυχθούν κι άλλο τα πληροφοριακά συστήματα.

4.5 Ανακεφαλαίωση

Σε αυτό το κεφάλαιο είδαμε τα συμπεράσματα από την έρευνα την οποία κάναμε και τα συγκρίναμε με την βιβλιογραφία του κεφαλαίου δυο. Επίσης αναφερθήκαμε στους περιορισμούς που υπήρχαν και σε προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Βιβλιογραφία

F.A. Alali, Y. Chia-Lun (2012). “Cloud computing: overview and risk analysis”. *J. Information Systems*, Vol. 26 No. 2 σελ. 13-33

N.A. Bagranoff, V.P. Vendirzyk (2000). “The changing role of is audit among the big five US-based accounting firms”. *Information Systems Control Journal* σελ. 5

J.F. Brazel, C.P. Agoglia (2007). “An examination of auditor planning judgements in a complex accounting information system environment”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 24 No 4 σελ. 1

J. Canada, S.G. Sutton, J.R. Kuhn Jr. (2009). “The pervasive nature of it controls: an examination of material weaknesses in it controls and audit fees” *Int. J. Account. Information Management*, Vol. 17 No. 1 σελ. 106-119

M.B. Curtis, J. Jenkins, J. Bedard, D. Deis (2009). “Auditors' training and proficiency in information systems: a research synthesis” *J. Information Systems*, Vol. 23 No. 1 σελ. 79

C. Dowling, S.A. Leech (2014). “Big 4 firm's use of information technology to control the audit process: how an audit support system is changing auditor behavior”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 31 No. 1 σελ. 230-252

E.E. Griffith, J.S. Hammersley, K. Kadous (2015). “Audits of complex estimates as verification of management numbers: how institutional pressures shape practice”. *Contemp. Account. Res.*, Vol. 32 No. 3 σελ. 833-863

G. Hinson (2007). “The state of it auditing in 2007” *EDPACS*, Vol. 36 No. 1 σελ. 13-31

K. Houghton, C. Jubb, M. Kend, J. Ng (2010). “The Future of Audit: Keeping Capital Markets Efficient” Anu E Press, Canberra, Australia σελ.

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 200 (2009a). “Overall Objectives of the Independent Auditor and the Conduct of an Audit in Accordance With International Standards on Auditing ISA 200” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 220 (2009b). “Quality Control for an Audit of Financial Statements” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 315 (2009c). “Identifying and Assessing the Risks of Material Misstatement Through Understanding the Entity and Its Environment” IAASB, New York

International Auditing and Assurance Standards Board ISA 620 (2009d). “Using the Work of an Auditor's Expert” IAASB, New York

D. Janvrin, J. Bierstaker, D.J. Lowe (2008). “An examination of audit information technology use and perceived importance”. Account. Horiz., Vol. 22 No. 1 σελ. 1-21

D. Janvrin, J. Bierstaker, D.J. Lowe (2009). “An investigation of factors influencing the use of computer-related audit procedures”. J. Information Systems, Vol. 23 No 1 σελ. 97-118

J.R. Joe, D.J. Janvrin, D. Barr-Pulliam, S. Mason, M.K. Pitman, Z. Rezaee, ..., Y.-J. WuThe (2015). “Auditing Standards Committee of the Auditing Section of the American Accounting Association is pleased to provide comments on PCAOB Staff Consultation Paper No. 2015-01, the Auditor's use of the work of specialists”. Current Issues in Auditing, Vol. 9 No 2 σελ. c18-c37

A. Kanellou, C. Spathis (2011). “Auditing in enterprise system environment: a synthesis” *J. Enterp. Information. Management.*, Vol. 24 No. 6 σελ. 494-519

W.R. Kinney Jr. (2005). “Twenty-five years of audit deregulation and re-regulation: what does it mean for 2005 and beyond?” *Audit. J. Pract. Theory*, Vol. 24 σελ. 89-109

A. Kotb, C. Roberts (2011). “The impact of e-business on the audit process: an investigation of the factors leading to change”. *Int. J. Audit.*, Vol. 15 No. 2 σελ. 150-175

T.W. Singleton (2010). “The minimum it controls to assess in a financial audit (part I)”. *ISACA Journal*, Vol. 1 σελ. 1-3

P.J. Steinbart, R.L. Raschke, G. Gal, W.N. Dilla (2016). “Securqual: an instrument for evaluating the effectiveness of enterprise information security programs”. *J. Information Systems.*, Vol. 30 No. 1 σελ. 71-92

D. Vilsanoiu, M. Serban (2010). “Changing methodologies in financial audit and their impact on information systems audit”. *Informatica Economica*, Vol. 14 No 1 σελ. 57-65

R. Weber (1999). “Information Systems Control and Audit”.
Prentice Hal, Upper Saddle River, NJ

S.A. Zeff (2003). “How the u.s. Accounting profession got where it is today: part II”. *Account. Horiz.*, Vol. 17 No. 4 σελ. 267-286

K. Laudon and J Laudon (2007). *Management Information Systems: Managing the Digital Firm* 10th edition: Prentice Hall, New Jersey

Gillham, B. (2000). *Research Interview. Real World Research.* London: Continuum.

Νεγκάκης Χ. και Ταχυνάκης Π. (2017) Ελεγκτική Εσωτερικός Έλεγχος Θεωρία και Εφαρμογές Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αειφόρος Λογιστική

Λουμιώτης Β. και Τζίφας Β (2018) Βασικές Οδηγίες Εφαρμογής Διεθνών Προτύπων Ελέγχου (ΔΠΕ) 2^η εκδ. Αθήνα: Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Νεγκάκης Χ. (2015) Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Θεωρίες και Εφαρμογές Θεσσαλονίκη

Ιωσηφίδης, Θ., (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

I. ΠΛΑΝΟ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός ελεγκτής- λογιστής;

Ερώτηση 4: Για μία εταιρία μετρίου μεγέθους, ποιά είναι η άποψή σας για το ρόλο των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Ερώτηση 5: Συμφωνείτε ότι τα παρακατω πρότυπα έχουν το μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Ερώτηση 6: Ποιές αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εάν υπάρχουν με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων; Γιατί θεωρούνται αυτά ως πρόβλημα;

Ερώτηση 7: Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζεται το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατα την διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Ερώτηση 9: Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατα τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Ερώτηση 10: Εάν είχαμε μόνο τρία λεπτά για να συζητήσουμε τον ρόλο του ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιά θα ήταν το κύριο μηνυμά σας σήμερα;

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

A1

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Απάντηση:

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Απάντηση:

Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής (Υπογράφων)

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός λογιστής;

Απάντηση:

10 έτη

Ερώτηση 4: Για μια εταιρία μέτριου μεγέθους με εύλογους ελέγχους, ποια είναι η αποψή σας για το ρόλο των ελεγκτών συστημάτων πληροφοριών στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Απάντηση:

Πολύ σημαντικός

Ερώτηση5:

Συμφωνείτε ότι παρακάτω τα λογιστικά πρότυπα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και την πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενσώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Απάντηση:

Συμφωνώ

Ερώτηση 6: Ποιες αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εάν υπάρχουν, με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών; Γιατί θεωρούνται αυτά ως προβλήματα;

Απάντηση:

Τα συστήματα πληροφοριών αναλόγως της πολυπλοκότητας και του μεγέθους των ελεγχόμενων οντοτήτων ελέγχονται για την ορθότητα τους σε δειγματοληπτική βάση από ειδικό συστημάτων πληροφοριών.

Ερώτηση7:

Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζετε το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Απάντηση:

Ναι

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε ειδικούς στον έλεγχο τεχνολογίας πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Απάντηση:

Αναλόγως του μεγέθους των ελεγχόμενων οντοτήτων και της πολυπλοκότητας των πληροφοριακών συστημάτων.

Ερώτηση9:

Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Απάντηση:

Αναλόγως του μεγέθους των ελεγχόμενων οντοτήτων και της πολυπλοκότητας των πληροφοριακών συστημάτων.

Ερώτηση10:

Εάν είχαμε μόνο 3 λεπτά για να συζητήσουμε το ρόλο του ελέγχου των συστημάτων πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιο θα ήταν το κύριο μήνυμά σας σήμερα;

Απάντηση:

Τα πληροφοριακά συστήματα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διενέργεια του ελέγχου και η χρήση τους είναι απαραίτητη για την ολοκλήρωση των οικονομικών ελέγχων.

A2

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Απάντηση:

Senior Assistant

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Απάντηση:

In charge accountant

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός λογιστής;

Απάντηση:

Ασκούμενος ορκωτός λογιστής - 4 έτη

Ερώτηση 4: Για μια εταιρία μέτριου μεγέθους με εύλογους ελέγχους, ποια είναι η αποψη σας για το ρόλο των ελεγκτών συστημάτων πληροφοριών στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Απάντηση:

Σε μεσαίου μεγέθους εταιρίας ο ρόλος των ελεγκτικών συστημάτων πληροφοριών είναι να παρέχουν στους ελεγκτές μια εύλογη διασφάλιση σχετικά με τις πληροφορίες που μας παρέχουν τα συστήματα ελέγχου.

Ερώτηση 5:

Συμφωνείτε ότι παρακάτω τα λογιστικά πρότυπα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και την πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενσώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Απάντηση:

Όχι. Έχουν μεγάλο αντίκτυπο στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων αλλά υπάρχουν και άλλα πεδία με μεγαλύτερο αντίκτυπο που επηρεάζουν άμεσα την ίδια την εταιρία όπως είναι οι αποτελεσματικοί λογαριασμοί.

Ερώτηση 6: Ποιες αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εάν υπάρχουν, με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών; Γιατί θεωρούνται αυτά ως προβλήματα;

Απάντηση:

Δεν δίνεται η βαρύτητα που απαιτείται (παρότι εμπεριέχονται περιοχές κινδύνου). Ο έλεγχος των συστημάτων πληροφοριών είναι σημαντικός για τις εταιρίες είναι σημαντικός αλλά η εταιρία πολλές φορές κυρίως λόγω έλλειψης μεγάλου αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού αλλά και κυρίως λόγω του κόστους που απαιτείται για τον έλεγχο των συστημάτων αυτών.

Ερώτηση 7:

Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζετε το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Απάντηση:

Ο έλεγχος λογισμικού πραγματοποιείται μέσω εξειδικευμένου προσωπικού από την ίδια την εταιρία. (it audit)

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε ειδικούς στον έλεγχο τεχνολογίας πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Απάντηση:

Ο έλεγχος τεχνολογίας πληροφοριών πραγματοποιείται στα πλαίσια του τακτικού ελέγχου από εξειδικευμένο προσωπικό.(it audit)

Ερώτηση 9:

Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Απάντηση:

Ο έλεγχος τεχνολογίας πληροφοριών πραγματοποιείται στα πλαίσια του τακτικού ελέγχου από εξειδικευμένο προσωπικό λόγω της πολυπλοκότητας και των εξειδικευμένων γνώσεων που απαιτούνται.

Ερώτηση 10:

Εάν είχαμε μόνο 3 λεπτά για να συζητήσουμε το ρόλο του ελέγχου των συστημάτων πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιο θα ήταν το κύριο μήνυμά σας σήμερα;

Απάντηση:

Να γίνουν ενέργειες για να δοθεί η βαρύτητα που απαιτείται.

A3

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Απάντηση:

Auditor Assistant

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Απάντηση:

Τον έλεγχο όλων των διαδικασιών εσωτερικής οργάνωσης των επιχειρήσεων ως προς την παρακολούθηση και αποτίμηση των περιουσιακών τους στοιχείων.

Την πρόληψη λαθών, τον εντοπισμό σφαλμάτων ή απατών και την υπόδειξη της διόρθωσής τους.

Την εξακρίβωση της αλήθειας των παραστατικών και των οικονομικών καταστάσεων.

Την παροχή φορολογικών, λογιστικών και επιχειρηματικών συμβουλών όποτε ζητηθεί.

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός λογιστής;

Απάντηση:

Λίγο λιγότερο από ένα χρόνο

Ερώτηση 4: Για μια εταιρία μέτριου μεγέθους με εύλογους ελέγχους, ποια είναι η αποψη σας για το ρόλο των ελεγκτών συστημάτων πληροφοριών στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Η ύπαρξη σωστών συστημάτων πληροφοριών είναι σημαντική τόσο για τον καλύτερο έλεγχο της εταιρίας όσο και για την δουλειά του ελεγκτή. Μάλιστα σύμφωνα με τα ISA ο ελεγκτής έχει ως αρμοδιότητα και τον έλεγχο του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρίας

Ερώτηση 5:

Συμφωνείτε ότι παρακάτω τα λογιστικά πρότυπα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και την πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενσώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Απάντηση:

Ναι

Ερώτηση 6: Ποιες αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εάν υπάρχουν, με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών; Γιατί θεωρούνται αυτά ως προβλήματα;

Απάντηση:

Ύπαρξη αδυναμίας εσωτερικού ελέγχου και εντοπισμού λαθών από την καταχώριση παραστατικών, ποσοτήτων κτλ. Τα παραπάνω αποτελούν μόνο μερικά προβλήματα που δύναται να προκύψουν από ένα μη ορθό σύστημα πληροφοριών. Στην αντίθετη περίπτωση η εταιρία έχει εικόνα της εταιρίας και δύναται να αντιμετωπίσει άμεσα πιθανά προβλήματα που ανακύπτουν .

Ερώτηση7:

Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζετε το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Απάντηση:

Ναι, το συγκεκριμένο πρότυπο εξετάζεται από τις ελεγκτικές εταιρείες, καθώς πρέπει να διαπιστωθεί ότι η πληροφορία που παρέχει είναι έγκυρη και χωρίς λάθη.

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε ειδικούς στον έλεγχο τεχνολογίας πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Απάντηση:

Η γνώμη expert ζητείται όταν υπάρχει δυσκολία στη διαπίστωση ελέγχου ή όταν χρειάζεται έκθεση η οποία θα πρέπει να μας δώσει συγκεκριμένες πληροφορίες, οι οποίες θεωρούνται εξειδικευμένες .

Ερώτηση9:

Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Απάντηση:

Στη περίπτωση που υπάρχουν εξειδικευμένα θέματα, τα οποία άπτονται σε ειδικευμένη γνώση και θεωρούμε μπορούν να επηρεάσουν τον έλεγχο μας και κατ'επέκταση την ελεγκτική γνώμη.

Ερώτηση10:

Εάν είχαμε μόνο 3 λεπτά για να συζητήσουμε το ρόλο του ελέγχου των συστημάτων πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιο θα ήταν το κύριο μήνυμά σας σήμερα;

Απάντηση:

Βασικό θέμα ελέγχου συστημάτων πληροφορικής θεωρώ ότι είναι η κατανόηση της χρήσης τους και της σωστής εφαρμογής του. Με αυτό τον τρόπο και ο ελεγκτής είναι σίγουρος για τα αποτελέσματα που παράγονται αλλά και αποτελεί μέρος του ελέγχου.

A4

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Απάντηση:

Ασκούμενος Ορκωτός Ελεγκτής

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Απάντηση:

Βοηθός Ορκωτού Ελεγκτή

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός λογιστής;

Απάντηση:

2 χρόνια ασκούμενος ορκωτός ελεγκτής

Ερώτηση 4: Για μια εταιρία μέτριου μεγέθους με εύλογους ελέγχους, ποια είναι η αποψη σας για το ρόλο των ελεγκτών συστημάτων πληροφοριών στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Απάντηση:

Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο με συγκεντρωμένες πληροφορίες το οποίο και παρέχει τη δυνατότητα στον ελεγκτή να διασταυρώνει δεδομένα, πράγμα που δεν θα κατάφερνε τόσο εύκολα με ένα χειρόγραφο σύστημα.

Ερώτηση5:

Συμφωνείτε ότι παρακάτω τα λογιστικά πρότυπα έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και την πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενσώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Απάντηση:

Σύμφωνα με τη γνώμη μου τα παραπάνω αποτελούν τα σημεία που επικεντρώνεται περισσότερο ο έλεγχος.

Ερώτηση 6: Ποιες αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εάν υπάρχουν, με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών; Γιατί θεωρούνται αυτά ως προβλήματα;

Απάντηση:

Κατά τη γνώμη μου δεν υπάρχουν ουσιώδης αδυναμίες με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού μας για τον έλεγχο των συστημάτων πληροφοριών έτσι ώστε να θεωρούνται ως προβλήματα.

Ερώτηση 7:

Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζετε το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Απάντηση:

Το ΔΠΕ 315 αντιμετωπίζεται ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού αφού ασχολείται με τον εντοπισμό και την εκτίμηση για τυχόν κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις.

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε ειδικούς στον έλεγχο τεχνολογίας πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Απάντηση:

Σε περιπτώσεις που υπάρχει εγκατάσταση καινούργιου πληροφοριακού συστήματος και υπάρχουν προβλήματα με την παραμετροποίησή τους καθώς και όταν υπάρχουν προβλήματα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα ενός συστήματος.

Ερώτηση9:

Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Απάντηση:

Σε περιπτώσεις που υπάρχει εγκατάσταση καινούργιου πληροφοριακού συστήματος και υπάρχουν προβλήματα με την παραμετροποίησή τους καθώς και όταν υπάρχουν προβλήματα με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα ενός συστήματος.

Ερώτηση10:

Εάν είχαμε μόνο 3 λεπτά για να συζητήσουμε το ρόλο του ελέγχου των συστημάτων πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιο θα ήταν το κύριο μήνυμά σας σήμερα;

Απάντηση:

Αναμφισβήτητα αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την διεκπαιρέωση της ελεγκτικής εργασίας. Απλοποιεί την διαδικασία ελέγχου ενώ βοηθάει και την εκάστοτε Εταιρεία να μειώσει τα κόστη της και το χρόνο εργασίας που απαιτούνταν σε σχέση με εποχές που δεν υπήρχαν εργαλεία που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής.

A5

Ερώτηση 1: Ποιά είναι η θέση σας στην εταιρία;

Assistant

Ερώτηση 2: Ποιός είναι ο ρόλος σας στην ομάδα ελέγχου;

Ασκούμενος ορκωτός ελεγκτής. Βοηθάω στην διεξγωγή τακτικών και φορολογικών ελέγχων.

Ερώτηση 3: Πόσο καιρό είστε ορκωτός ελεγκτής- λογιστής;

Εναν χρόνο

Ερώτηση 4: Για μία εταιρία μετρίου μεγέθους, ποία είναι η άποψή σας για το ρόλο των ελεγκτών πληροφοριακών συστημάτων στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων;

Ο έλεγχος των συστημάτων απο τα οποία αντλούμε πληροφορίες είναι πολύ σημαντικός. Σε μία μικρή μεγέθους εταιρία όμως με εύλογους ελέγχους δεν γίνεται ο απαιτούμενος έλεγχος των συστημάτων πληροφοριών, καθώς λόγω του συνεχόμενου ελέγχου, ο έλεγχος των συστημάτων αυτών έχει γίνει σε προηγούμενες χρήσεις με αποτέλεσμα πολλές φορές να λαμβάνεται ως δεδομένη η επάρκεια των συστημάτων πληροφοριών.

Ερώτηση 5: Συμφωνείτε οτι τα παρακατω πρότυπα έχουν το μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ελεγκτική προσπάθεια και πολυπλοκότητα;

ΔΛΠ 12: Φόροι εισοδήματος

ΔΛΠ 16: Ενώματες ακινητοποιήσεις

ΔΛΠ 32: Χρηματοοικονομικά μέσα: παρουσίαση

ΔΛΠ 36: Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

ΔΛΠ 38: Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΔΛΠ 39: Χρηματοοικονομικά μέσα: αναγνώριση και επιμέτρηση

Ισχύει η παραπάνω ερώτηση αλλά δεν είναι ότι πιο σημαντικό στον έλεγχο. Οι πιο πολλές εταιρίες στους παραπάνω τομείς έχουν εφορθολογιστεί με τις απαιτήσεις των προτύπων με αποτέλεσμα να μην παρατηρούμε πολλά λάθη.

Για παράδειγμα:

Άυλα: για σκοπούς ΕΒΙΤΑ= ΜΙΚΤΟ ΚΟΣΤΟΣ- ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Κεφαλαιοποίηση δαπανών . Οι λογαριασμοί αποτελεσμάτων είναι πιο σημαντικοί για τον έλεγχο και γίνεται συνήθως απο τα πιο έμπειρα μέλη της ελεγκτικής ομάδας.

Ερώτηση 6: Ποιές αδυναμίες αντιλαμβάνεστε, εαν υπάρχουν με την τρέχουσα προσέγγιση του οργανισμού σας για τον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων; Γιατί θεωρούνται αυτά ως πρόβλημα;

Ομιλοι

• ASSURANCE	IT AUDIT
• Συμφωνημένο Ισοζύγιο	Δικλείδες ασφαλείας
• Συμφωνημένο Μητρώο Παγίων	
• Ισοζύγιο	
• Ημερολόγιο	

Ο έλεγχος συστημάτων πληροφοριών αποτελεί ξεχωριστό τμήμα μέσα στις εταιρίες. Κατα την γνώμη μου πρόβλημα μπορεί να θεωρηθεί το γεγονός ότι πολλές φορές λόγω της πίεσης χρόνου για να ολοκληρωθεί ένας έλεγχος οι ελεγκτές της εταιρίας, δεν πραγματοποιούν ελεγκτικές διαδικασίες σχετικά με τα πληροφοριακά συστήματα. Επίσης το κόστος για IT- audit είναι υψηλό για μικρές εταιρίες

Ερώτηση 7: Το ΔΠΕ 315 ασχολείται άμεσα με θέματα που αφορούν την πληροφορική. Αντιμετωπίζεται το ΔΠΕ 315 ως ζήτημα ελέγχου λογισμικού στον οργανισμό σας;

Με το έλεγχο λογισμικού ασχολείται ξεχωριστή ομάδα (IT audit), η οποία ανήκει στην ίδια εταιρία

Ερώτηση 8: Πότε χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών (ή μεθοδολογίες λογιστικού ελέγχου) κατα την διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου;

Η βοήθεια των ειδικών στα πληροφοριακά συστήματα κρίνεται αναγκαία όταν οι όμιλοι στου οποίους πραγματοποιείται ο έλεγχος παρουσιάζουν πολυπλοκότητα στις συναλλαγές τους. Τότε οι ειδικοί με την σειρά τους πραγματοποιούν έλεγχο για να εξακριβώσουν την επάρκεια των πληροφοριακών συστημάτων.

Ερώτηση 9: Πότε πρέπει να χρησιμοποιείτε εξειδικευμένους ελεγκτές στην τεχνολογία πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού ελέγχου και γιατί;

Ερώτηση 10: Εάν είχαμε μόνο τρία λεπτά για να συζητήσουμε τον ρόλο του ελέγχου των πληροφοριακών συστημάτων στη διαδικασία ελέγχου και τη χρήση των εργαλείων υποστήριξης που βασίζονται σε τεχνολογία πληροφορικής στη διαδικασία ελέγχου, ποιά θα ήταν το κύριο μηνυμά σας σήμερα;

Από τις ελεγκτικές εταιρίες δεν δίνεται η απαιτούμενη προσοχή στον έλεγχο των πληροφοριακών συστημάτων. Αυτό γίνεται κυρίως λόγω του μικρού αριθμού του εξειδικευμένου προσωπικού που υπάρχει στις εταιρίες, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαθέσιμα λίγα άτομα για να ελέγχουν πολλές εταιρίες και γι αυτό στρέφονται κυρίως στον έλεγχο ομίλων με πολύπλοκες συναλλαγές. Επίσης το κόστος είναι ακόμη ένας λόγος για την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Συνεπώς πρέπει να γίνουν ενέργειες έτσι ώστε να λυθούν τα παραπάνω προβλήματα και να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στα πληροφοριακά συστήματα.